

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXIX Vasaris – February 2, 1984 Nr.5

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

NUOLATINĖ TEMA

JAV-Sovietijos santykių perspektyvos

Vytautas Meškauskas

Zvilgterėjus atgal į šio laikraščio vietos straipsnio pavadinimus gali pasirodyti, kad JAV-Sovietijos santykių nagrinėjimas yra beveik nuolatinė tema. Tokį konstatavimą būtų sunku priimti kaip priekaištą, nes iš tikro nuo jų priklauso jei ne mūsų likimas, tai bent išsivijios santykiai su tautos kamieniu.

Epochoje, kada totalinio karo išvengimas sukelia daugiau rūpesčių negu pasirėngimai jo laimėjimui, sunku tikėtis Rytų Europoje sienų pasikeitimo. Atvirksčiai, abeiose pusėse pastebimas interesas po II pas. karo nusistovėjusį status quo išlaikyti. To nepakeičia Amerikos politikų retorika. Ir pavadinus Sovietiją 'viso blogio centru' nesigriebiama žygių jo vienokiam ar kitokiam sunaikinimui, bet anksčiau ar vėliau konstatuojama, kad nepaisant to, su ja reikia gyventi. Bėda su tokia politika yra tokia, kad bent kiek draugiškesnis mostas iš sovietų pusės čia sukelia niekuo nepateisinamas viltis ir skatina papildomas nuolaidas.

Zbigniewas Brzezinski, buvęs prezidento Carterio patarėjas, kuris dėl savo kilmės ir patyrimo turėtų geriau orientotis apie tuos santykius, užpereią sekmadienį pareiškė per ABC TV, kad ji daugiau gąsdina šiame krašte kilusi isterija, negu karo galimybės. Dabartinė krizė - dėl atominių ginklų vienokio ar kitokio apribojimo nutraukimas - jam primena Chruščiovo bandymus priversti vakariečius pasitraukti iš Vakarų Berlyno. Jie jame pasiliko, nors sovietai tą miesto dalį aptvėrė mūrine siena. Brzezinskiui neatrodo, kad sovietai būtų suinteresuoti susitarimu dėl vidutinės distancijos raketų apribojimo, tačiau galėtų susitarti dėl abiejų pusių tarpkontinentalinių raketų skaičiaus apribojimo iki pvz. 1,800, amerikiečiams reikalaujant sumažinimo ir jų sprogstamų užtaisų skaičių iki, sakykim, 7,500. (Raketos su keliais užtaisais, galinčiais pasiekti atskirus taikinius, savo laiku buvo, kaip ir pačios atominės bombos, JAV monopolis, kurio JAV jau senokai neteko.)

Aišku, tai būtų daugiau psichologinės reikšmės sutarimas, kuris tačiau galėtų padėti Reagano perrinkimui ir tokiu būdu jam būtų naudingas. Sovietai, galima manyti, perrinkimu nėra suinteresuoti, tačiau gali būti priversti taip padaryti dėl kokių kitų sumetimų. Jei, žinia, Kremliuje dar yra kas nors, kas galėtų

padaryti rimtesnius sprendimus.

Per Shultz-Gromyko susitikimą Stockholme, sovietai pranešė apie ilgamečių pasitarimų dėl NATO ir Varšuvos paktų armijų sumažinimo atnaujinimą kovo 16 d. Vienoje. Čia labai sunku sutarti, nes - jei milžiniškas raketos lengvai gali susekti iš satelitų - pavienius kareivius labai sunku suskaityti. Siuo metu vakariečiai mano, kad sovietai Rytų Europoje turi bent 200,000 karių daugiau, negu prisipažįsta.

Kaip gerą ženklą santykių pagerėjimui galima laikyti Rytų Vokietijos sutikimą praleisti į Vakarų Vokietiją 6 Rytų vokiečius, kurie, isiveržę į JAV ambasadą Rytų Vokietijai, atsisakė ją apleisti negavę teisės išvažiuoti iš savo krašto. Eina gandai, kad juos iš Rytų zonos išpiko Vakarų Vokietija, kuri vien pereiniais metais išpiko 1,032 politinius kalinius, o per paskutinius dvidešimt metų viso labo net 20,236, sumokėdama už juos 364 milijonus dolerių.

Tokie paskiri 'bizniai' tačiau dar nereiškia politinio atoslūgio. Kiek galima numatyti, JAV ir Sovietija dar ilgai liks varžovėmis. Būtų gerai, kad JAV to greitai nepamirštų nors negalima neigti, kad abi super-valstybės neturėtų bendrų interesų, kurie kartais gali pareikalausiti talkos, o ne nuolatinių grumtynių.

Grįžtant prie specifinių mūsų interesų reikėtų neužmiršti, kad kiti tik tada bus jais susidomėję, jei tai sutiks su jų pačių interesais. Taigi, atlydžio laikotarpiu yra lengviau išsivijai susižinoti su kraštu, kai tuo tarpu JAV-Sovietijos blogi santykiai duoda progos

Lietuvos konsulas V. Čekanauskas kalba Prez. A. Smetonos minėjime.

Ramunė Jurkūnaitė-Vitkienė, Korp! Neo-Lithuania filisterė, kalba Prez. A. Smetonos minėjime Los Angeles, Calif.

PREZIDENTO ANTANO SMETONOS 40 METŲ MIRTIES MINĖJIMAS

A. L. Tautinės Sąjungos Los Angeles skyrius ir Korp! Neo-Lithuania L. A. padalinys š. m. sausio 8 d. surengė pirmojo ir paskutiniojo Nepriklausomos Lietuvos prezidento Antano

pagarsinti sovietų padarytas ir daromas mums skriaudas. Visa tai reikalauja nemažo apskrumo ir lankstumo (žiūr. 'Iš kitos pusės'). Priešingų nusistatymų partizanams būtų naudinga atsiminti, kad ne tik jaunesnioji karta, čia gimusi ar tik subrendusi, bet ir paskutinės bangos emigrantai, jau po 30 su viršum metų čia, jaučiasi kaip AMERIKOS LIETUVIAI, taip kaip tie, kurie atvažiuodavo paviešėti į N. Lietuvą ir kuriuos mes radome čia atvažiauvę.

Smetonos 40 metų mirties paminėjimą.

10 val. 30 min. šv. Kazimiero parapijos šventovėje buvo atnašautos pamaldos už prezidento vėlę. Prelatas V. Bartuška pamokslo metu gražiai paminėjo A. Smetonos asmenybę ir jo, kaip tikinčiojo prisirišimą prie Bažnyčios. Mišių metu giedojo parapijos choras vadovaujamas kompozitoriaus Br. Budriūno, solo giedojo Janina Čekanauskienė ir Rimtautas Dabšys. Po pamaldų buvo sugiedotas tautos himnas.

12 val. 30 min. visi rinkosi į parapijos salę, kur įvyko akademijs-paminėjimas. Tautinės Sąjungos L. A. skyriaus pirmininkė Rūta Sakienė savo įžanginėj kalboj prisiminė prieš porą savaitių mirusį Lietuvos Diplomatijs šefą Stasį Lazoraitį ir jo pagerbimui prašė susirinkusius atsištoti tylos minutei. Tolimesnę minėjimo programą pravedti ji pakvietė Korp! Neo-Lithuania filisterę Ramunę Vitkienę. Pagrindiniu kalbėtoju buvo mūsų visų gerbiamas Lietuvos konsulas Vytautas Čekanauskas. Kalba buvo sklandi ir gerai paruošta. Paskaita apėmė laikotarpį nuo A. Smetonos jaunystės dienų, kai ištraukė aktyviai į tuometinio tautinio atgimimo visuomeninę kultūrinę ir politinę veiklą, ligi nepriklausomybės atgavimo ir išrinkimo pirmuoju Lietuvos

Respublikos Prezidentu.

Po paskaitos buvo rodomas atnaujintas filmas iš prezidento Antano Smetonos gyvenimo Lietuvoje, egzilėje, tragiška mirtis ir laidojimo apeigos Clevelande. Pabaigoj buvo sugiedotas Tautos himnas. Į šį minėjimą atsilankė gausus būrys losangeliečių, užpildžiusių visą salę, jų tarpe buvo svečių ir iš tolimesnių vietovių: p. Pulkauninkienė iš Chicagos, p. Tiškevičius iš Kanados, dr. P. Švarcas iš St. Louis ir p. p. Vizgirdos iš Cape Cod.

Po minėjimo skyriaus nariai ir dalis svečių nuvyko į Tautinių Namų salę. Čia prie pietų stalo dalinosi minėjimo išpūdžiais ir draugiškai besišnekučiuodami praleido sekmadienio popietę.

Pažymėtina, — A. L. T. S-gos pastangomis filmų studijų bendrovė "GINTARAS", vadovaujama P. Jasiukonio, pagamino minėjime rodyto filmo "video juosteles", kurių 10 buvo atnešta į minėjimą. Norintieji išgyti "video juosteles" gali jas užsisakyti per Los Angeles tautinės Sąjungos skyrių, arba tiesiog pas inž. Antaną Mažeiką.

(jm)

LIETUVOS DUKTERŲ VEIKLA

Losangelietės Lietuvos Dukterys neatsilieka darbš- (Nukelta į 4 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

Andropovo atsakymas Reaganui: Jūs siūlykite — mes žiūrėsime.

- Tuo tarpu amerikiečių dauguma taikos tikisi daugiau iš demokratų kaip respublikonų, nors asmeniškai Reaganas jiems daugiau patinka.

Viešumoje jau pusę metų nepasirodęs Andropovas į Reagano kalbą atsakė pasikalbėjimo su Pravda formoje. Trumpai tariant, jis reikalavo taikos meilę įrodyti darbais, o ne žodžiais. Į klausimą - 'JAV prezidentas pasisakė už JAV-SSSR dialogą. Jo kalboje skambėjo, kad 'Stiprumas ir dialogas turi eiti kartu'. Kaip jums tai atrodo?' - Andropovas atsakė:

'Nėra reikalo mums įrodyti dialogo naudą. Tai mūsų politika, bet dialogas galimas tarp lygių, bet ne iš stipresnių pozicijų, kaip siūlo Reaganas. Dialogas neturi būti vedamas vien kad kalbėtis. Jis turi siekti konkretaus sutarimo. Jis turi būti vedamas garbingai (žiūrėk, kas reikalauja garbingumo! -vm) ir negalima jį išnaudoti tik saviems reikams.'

'Viskas kalba už tai kad Amerikos vadovybė nori kalbėti iš stiprumo, grasinimo ir spaudimo pozicijų. Mes tą būdą atmetame.'

Taip pateisinęs savo elgesį Andropovas pabrėžė, kad JAV-SSSR santykiai reikalauja eilės pasitarimų, o kas liečia vid. distancijos raketų dislokaciją Vakarų Europoje, tai čia reikėtų grįžti prie situaci-

jos, buvusios prieš tos dislokacijos pradžią. Suprask, JAV turėtų jas atitraukti.

Prezidentas Reaganas, atskirdamas CNN korespondentui Daniel Shorr, Andropovo pareiškimą laikė žingsniu į priekį, nors faktinai jis nieko konkretaus nepasiūlė. Pagal N.Y. Times/ABC apklausinėjimą telefonu 1,443 asmenų, kurie maždaug reprezentuoja JAV gyventojų vidurkį, dauguma - nors labai nežymi - dabar mananti, kad demokratų tai geriau galėtų JAV išsaugoti nuo karo negu respublikonai. Iš viso, Reagano sugebėjimu išmintingai elgtis tarptautinės krizės metu tiki tik 45%, tuo tarpu 50% juo labai pasitiki. Ne geresnių rezultatų susilaukė ir Reagano varžovai: Mondale pasitiki 40% (46% abejoja), Glennu - 24% (52% abejoja).

Tačiau apskritai Reagano elgesį prezidento pareigose 57% amerikiečių užgria ir tik 32% peikia. Jei dabar įvyktų rinkimai, Reaganas laimėtų 46% prieš 41% balsų, atitenkančių Mondale. O jei demokratų kandidatas būtų Glenn, santykis būtų dar naudingesnis Reaganui - 51 prieš 29.

Apklausinėjimas parodė, kad būsimi rinkikai užsienio politikos reikalus bei taikos karo klausimą laiko maždaug taip pat svarbiu, kaip ūkinę situaciją, kuri rodo žymų pagerėjimą. Už marinių atšaukimą iš Libano pasisakė 49% prieš 38%. Ta problema yra sunkus galvosūkis dabartinei administracijai, kuri skaito, kad marinių atšaukimas esamose sąlygose labai diskriminuotų JAV. Kaip žinia, Maskva per Siriją ir tiesiogiai daro viską, kad nebūtų rastas kompromisas tarp vidaus varžovų dėl valdžios Libane.

Kiek daugiau vilties duoda situacijos kituose dvejuose kraštuose, kur sovietų veikla daug prisidėjo prie JAV-SSSR santykių pablogėjimo. Paskelbta, kad Kuba atšaukia didelę daugumą savo kariuomenės iš Etiopijos, kuriai kubiečiai padėjo laimėti karą prieš Somalią, kuri iki to laiko buvo labai draugiška ... Sovietijai. Nuo to laiko Somalią nuo Sovietijos atsisuko. Kubiečiai taip pat padėjo Etiopijai kovoti su sukilėliais Eritrejoje, kuri nori nepriklausomybės.

Taip pat padidėjo gandai apie eventualų kubiečių pasitraukimą iš Angolos. Ten Pietų Afrikos remiami sukilėliai, vadovaujami J. Savimbi, pastutiniu laiku pasiekė žymių karinių laimėjimų. Pro sovietinę vyriausybę išsilaiko tik 25,000 kubiečių, 2,000 sovietų ir 3,000 Rytų Vokietijos 'specialistų' remiami. Visi tie patarėjai ir kubiečiai tiesiogiai į kautynes išmaišyti vengia. Valstybės D-tas ėmėsi iniciatyvos mainams. Jei Angola pašalins kubiečius ir kitus 'patarėjus', Pietų Afrika duos nepriklausomybę Nabibijai - didelei buv. vokiečių teritorijai su mažai gyventojų, kurią P. Afrika valdo po pirmojo did. karo Tautų Sąjungos pavedimu. Jungtinės tautos tą mandatą atšaukė, tačiau P. Afrika to nepaiso.

KANDIDATAI Į JAV LB 1983 METŲ LITERATŪROS PREMIJĄ KNYGOS — GAUTA 15

Proza. Romanai. 1. Kazys Barėnas, Beragio ožio metai. 2. Petras Melnikas, Pakirsta šaka. 3. Iccokas Meras, Sara. 4. Antanas Musteikis, Dangaus ir žemės šaknys. 5. Ava Saudargienė, apsak. Vėjas iš rytų. 6. Rūta Kleva Vidžiūnienė, novelės Vieno vakaro melancholija. 7. Kostas Ostauskas, drama Gundymai. Poezija. 8. Kazys Bradūnas, Prieraišai. 9. Kotryna Grigaitytė, Tylos dovana. 10. Antanas Gustaitis, Ko

■ Iš kitos pusės

Peržiūrint užsigulėjusius laikraščius pastebi tarp jų kažkokį sąryšį, kurio anksčiau, atskirai skaitant, nematė. Pvz. gruodžio 22 d. NAUJIENOS praneša apie VAR-PO red. A. Kučio sveikinimą ir pritarimą reorgams:

"... Vokietijos krašto valdybos pirmininkas nusiskundė, kad kai kurie Lietuvių Bendruomenės Vokietijoje apylinkių pirmininkai sveikina 'Gimtąjį Kraštą'... Perskaitęs tą žinutę, aš susimąčiau ir nudžiugau, kad mes turime organizaciją, kuri kevoja prieš tokios reiškinys."

Man tai priminė porą pareiškimų iš skirtingų polių, kuriuos jau svarstėm šioje vietoje. I-mas Vinco Trumpos raginimą lapkričio AKIRAČIUOSE:

"... ruoštis kaip galima gražiau sutikti lietuvius (sovietinius) sportininkus toje (Los Angelės) olimpijadoje."

Jei galima sveikinti sportininkus, kodėl ne laikraštį — juk abiejų yra įkinkyti į politinių tikslų vežimą?

2-ras jau čia minėtas pareiškimas yra kun. dr. Pr. Gaidamavičiaus gruodžio 15 d. TĖVIŠKĖS ŽIBURIUOSE, siūlantis prašyti sovietų į čia išleisti norinčius stoti į vienuolijas. Toks pasiūlymas įdomia šviesa paryškinamas pranciškonų DARBININKE, kur Juozas Kojelis gruodžio 23 d. Nr., minėdamas prel. J. Kučingio 75 m. sukaktį, teigia:

"Katalikų vyskupai (čia) Bažnyčios vardu moko žmones priešingai negu Lietuvos pagrindžio Bažnyčia ir Europos vyskupai. Parapijų salėse ir katalikų universitetuose studentai ir TIKINTIEJI nuteikiami prieš Ameriką ir palankiai Sovietų Sąjungai."

Jei taip, bolševikams net apsimokėtų leisti čia atvažiuoti į noviciatus, ir priešingai — tikrai tikintiesiems toks atvažiavimas atitiktų patarlę: 'nuo vilko bėgo ant meškos pateko'...

Pabaigai tikras deimančiukas santykiavimo su Lietuva klausimo vystymosi stebėtojams. GIMTAJAM KRAŠTUI patiko vienas Trumpos atsiliepimas AKIRAČIUOSE. Jį persispaudinęs, bolševikų laikraštis palydi:

"P. S. Atrodo, kad čia kiekvienas sakinyš dvelkia teisybe. BET AKIRAČIAI TURBŪT SUABEJOJO, IR IŠSPAUSDINO ŠIAS PASTABAS SKILTYSE 'IR TAIP, IR NE'..."

Akiračių neskaitantiems reikia paaiškinti, kad taip vadinasi nuolatinė Trumpos skiltis, bet tai dar ne viskas. Lyg pildant jų pageidavimą, mūsų minėtas Trumpos straipsnis apie detentės naudingumą ir raginimas pasitikti sportininkus jau atspausdintas pirmam puslapyje atskiru pavadinimu: "Kas prieš, kas už Lietuvos izoliaciją." Žinia, tai galima pavadinti tik supuolimu. Juk G. KRAŠTAS nepasitenkinimą antrašte pareiškė gruodžio 8 d., o Trumpos 1-jo psl. str. buvo lapkričio mėn. Nr. Iš tikro tačiau lapkričio mėn. AKIRAČIAI pasirodė tik sausio mėn. Atseit, ir taip, ir ne.

(vm)

liūdi, putinėli? 11. Eglė Juodvalkė, Pas ką žiedas žydi? 12. Anatolijus Kairys, Lotofagų šaly. 13. Leonas Lėtas, Trakas. 14. Stasys Santvaras, Buvimo pėdsakai. 15. Bronius Žalys, Apie žemę, žmones ir vėjus.

Rankraščiai. Gauta 10.

Proza. 1. Ed. Cinzas, rom. Švento Petro šunynas. 2. L. Dovydenas, pjesė Raidės šešelyje. 3. Jurkus, apsak. Kai Vilniaus liepos kvepia. 4. J.

Gliauda, rom. Kovo ketvirtoji. 5. J. Kralikauskas, rom. Prieš ir po. 6. P. Melnikas, rom. Sibiro sąvartynai. 7. Viktoras, apys. Keturiuose.

Poezija. Autoriai: 8. A. Baranauskas, 9. A. Sirutis, 10. P. Vymeris.

Vertinimo komisija, Dr. V. Skrupskelytė, dr. D. Tamulionytė, B. Auginas, B. Gaidžiūnas, V. Mariūnas.

JAV LB Kultūros Taryba

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai aptarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS

Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

TŪKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS

PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

40 East 49th Street (Corner of Madison Ave.)

NEW YORK, N. Y. 10017

Tel.: (212) 758-1150, 758-1151

Apple-Valley, Minn. 53124	72 County Road No. 42	612-432-3939
So. Boston, Mass. 02127	393 West Broadway	617-268-8764
Bridgeport, Conn. 06610	1880 Seaview Ave.	203-367-2863
Chicago, Ill. 60629	2501 West 69 Street	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134	6089 State Road	884-1738
Fort Wayne, Ind. 46808	1807 Beineke Road	432-5402
Grand Rapids, Mi. 49505	1541 Plainfield Ave. NE	616-361-5960
Hackensack, N. J. 07601	194-B Main Street	201-342-9110
Houston, Texas 77074	7076 Bissonnet.	(713) 270-7995
Irrington, N. J. 07111	1082 Springfield Ave.	374-6446
Hartford, Conn. 06106	1839 Park St.	203-232-6600
Lakewood, N. J. 08701	241 Fourth Street	FO 3-8569
Montebello, Calif. 90640	827 So. Third Street.	(213) 727-0884
Miami Beach, Flo. 33139	1352 Washington Ave.	305-532-7026
New Haven, Conn. 06511	1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N. J. 07106	698 Sanford Ave.	373-8783
New York, N. Y. 10003	45 Second Ave.	AL 4-5456
New York, N. Y. 10011	135 West 14 St.	CH 3-2583
Philadelphia, Pa. 19122	1214 N. 5th Street	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141	4925 Old York Rd.	GL 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203	1307 E. Carson Street	HU 1-2750
Waterbury, Conn. 06710	555 Cook Street	756-1668
Worcester, Mass. 01607	22 Carlstad Street	(617) 798-2868
Youngstown, Ohio 44503	309 W. Federal Street	RI 3-0440

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscrip-
tion per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Okupacija nepripažįstama, tačiau su KGB aiškintis galima...

(Oficiali JAV pažiūra į LIETUVOS BYLĄ)

Šių metų sausio mėn. Valstybės Departamentas, kaip ir pernai, paskelbė sekančią informaciją apie JAV politiką Baltijos valstybių atžvilgiu, kuri prasideda konstatavimu, kad JAV nepripažįsta jų neteisėtą ir prievartą įjungimą į Sovietų Sąjungą 1940 metais. Tos JAV politikos dalis yra pripažinimas paskutinių nepriklausomų Baltijos valstybių vyriausybės diplomatinį atstovų. Estijos, Latvijos ir Lietuvos misijų viršininkai turi pilną imunitetą ir visas diplomatinės privilegijas. Jų pagrindinė paskirtis yra Estijos, Latvijos ir Lietuvos laisvės siekimo pabrėžimas (is to continue to uphold the ultimate goal of a free Estonia, Latvia and Lithuania).

Toliau nurodoma, kad abi partijos remia Baltijos valstybių laisvės siekimą nuo 1940 metų ir primenamas 1980 m. JAV delegacijos šefo pavaduotojo Madrido konferencijoje pareiškimas:

"JAV nepripažįsta nelegalaus įjungimo, remiantis ginkluota jėga, Latvijos, Lietuvos ir Estijos valstybių į Sovietų Sąjungą. Aš primenu IV Principą (Helsinki Baigiamojo Akto), kad nei viena okupacija ir įsigijimas bet kurios teritorijos priešingai tarptautinės teisės nustatams nelaukomas legaliais. Aš pakartojau savo vyriausybės nusišaltymą, kad šitas nuostatas yra taikintinas Baltijos valstybėms."

Toliau cituojama jau mūsų spaudoje minėtas prezidento Reagano 1983 m. liepos mėn. deklaracija, minint 61 metų Baltijos valstybių pripažinimo de jure sukaktį, kuri JAV ambasadoriaus Jungtinėm Tautom įteikta tos institucijos generaliniam sekretoriui. Pastebima, kad JAV pripažinimas Baltijos tautų teisės į laisvę (to freedom and liberty) yra priminimas, kad de-

mokratiniai Vakarai neužmiršo tom tautom padarytos skriaudos ir yra ateities vilčių simbolis, ir pagaliau kalbama apie to nusistatymo poveikį į JAV-sovietų santykius.

Girdi, Sovietų Sąjunga žino apie tą politiką nuo pat jos paskelbimo 1940 m. "Tas nesikeičias nusistatymas koku nors žymiu būdu neatsiliepė į abiejų valstybių santykius (our espousal of this position has not affected in any significant way the substance or the course of our bilateral relations). Laiks nuo laiko mes turime reikalų su Sov. S-ga dėl JAV piliečių interesų, siekiant šeimų sujungimo su asmenimis gyvenančiais Baltijos valstybėse **AR PRAVEDANT KRIMINALINĮ TARDYMĄ. Tačiau reikalas turėti reikalų (to deal) su sovietais specialiais klausimais, mūsų požiūriu, nepalaužia nepripažinimo politikos integriteto ar esmės.**"

Tos paskutinės pastraipos nebuvo pereitų metų JAV politikos informacijoje. Tai lyg atsakymas į reikalavimus neturėti sąryšio su sovietų tardymo institucijom, aiškinantis vadinaimų "karo nusikaltėlių" veiklą. Nebuvo kalbama ir apie nepripažinimo poveikį į JAV-SSSR santykius.

(vm)

ISTORINIAI LIETUVOS ŽEMELAPIAI

1595 m. Lietuvos žemėlapis su aiškinimais lietuvių kalba. JAV ir Kanadoje 6 amerikoniški doleriai, užsienyje 7 amerikoniški dol.

1749 m. Lietuvos žemėlapis, aiškinimai lotynų ir lietuvių kalbomis. JAV ir Kanadoje 7 amerikoniški dol., kitur 8 amerikoniški dol.

Lietuvos žemėlapis su herbais. JAV ir Kanadoje 12 amerikoniški dol., kitur

Vasario 16 Gimnazijai organizuojama parama

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos švietimo komisija, vadovaujama vicepirm. Birutės Jasaitienės, rūpinasi užjūrio lietuvių švietimu. Prieš keletą savaičių sušauktame pasitarime ieškojo geresnių būdų Pietų Amerikos lietuvių lituanistiniam švietimui ir tuo pačiu lietuviybės išlaikymui. Pietų Amerikoje gyvena prieškarinė gausi išeivija ir jau antros bei trečios kartos vaikai, kurių dauguma nebemoka lietuviškai kalbėti.

Š. m. sausio 24 d. sušauktame organizacijų atstovų pasitarime buvo svarstomi Vasario 16 gimnazijos reikalai. Vasario 16 gimnazija yra vienintelė tokio pobūdžio lituanistinio švietimo įstaiga, esanti visame laisvajame pasaulyje. Pasitarimą pravedė PLB valdybos vicepirm. švietimo reikalams Birutė Jasaitienė. Apie Vasario 16 gimnazijos įsikūrimą ir jos reikšmę, ne tik Vokietijoje gyvenantiems, bet ir viso pasaulio lietuviams, kalbėjo buvęs direktorius ir JAV LB švietimo tarybos pirmininkas Jonas Kavaliūnas. Trumpai suglaudus, Vasario 16 gimnazijai reikia mokinių, mokytojų ir pinigų.

Gimnazijos išlaikymas jau prašoko vieną milijoną DM, o V. Vokietijos federalinė, krašto ir vietinės valdžios duoda 843.000 DM, likusią sumą sudeda tėvai, organizacijos ir pavieniai asmenys. Per 30 metų gimnazijos gyvavimo laiką, mokėsi 1100 mokinių ir 115 gavo abiturus pažymėjimus. Vasario 16 gimnaziją lankė ar ją baigę mokiniai, aktyviai dalyvauja lietuvių visuomeninėje veikloje. Net dabartinis gimnazijos direktorius Andrius Šmitas, yra tos pačios gimnazijos abiturientas.

Apie Vasario 16 gimnazijos nuotakas mokinių tarpe, pranešė Algis Sodonis, buvęs gimnazijos mokinys. Jis pastebėjo, kad yra įvairių nuomonių apie Vasario 16 gimnaziją. Vieniems ji yra pabaisa, nes drausminga ir daug reikalaujanti, kitiems, ypač berniukams, prastos patalpos, nuošali vieta ir t.t. Jis pats džiaugėsi gimnazijos tvarka, lietuviškumu, lietuvių kalbos geresniu pramokimu, pa-

matymu platesnio pasaulio ir praplėtimu jaunuolio akiračio. Gimnazija negeria tiems, kurie nenori mokintis, o tik pramogauti. Kvietė jaunus lieuvius vykti į Vasario 16 gimnaziją ir geriau pramokti lietuvių kalbą bei pamatyti platesnį pasaulį.

B. Jasaitienė, padėkojusi pranešėjams, kvietė susirinkusius pareikšti savo nuomonę ir sudaryti komitetą Vasario 16 gimnazijai remti. Nebetikus sugintų, zailskų bei kitų pasišventėlių, pabyro rėmėjų būreliai ir sumažėjo parama.

Danguolė Valentinaite, JAV LB Socialinių reikalų tarybos pirmininkė, prašė sudaryti Vasario 16 gimnazijai remti komitetą, o jo reikalingumą parėmė konkrečiu atsitikimu. Prieš Kalėdų šventes iš New Yorko paskambino apie našlės šeimą su 3 vaikais, kurių viena norinti mokytis Vasario 16 gimnazijoje, bet neturi lėšų kelionės bilietui įsigyti. D. Valentinaite susirišo su viena lietuvių kelionių įstaiga ir asmeniškai garantavusi, gavo bilietą ir pasiuntė į New Yorką. Šią kelionę padengė BALFo centro valdyba, pirmininkaujama Marijos Rudienės. Naujoji mokinė jau yra Vasario 16 gimnazijoje ir belieka apmokėti mokslo ir pragyvenimo išlaidas.

Diskusijų metu, nė vienas kalbėtojas nepasisakė prieš Vasario 16 gimnaziją, o ieškojo būdų, kaip efektingiau padėti gimnazijai. Po įvairių pasiūlymų, buvo pasirinkti du asmenys — K. Milkovaitis ir K. Pabedinskas prie buvusio komiteto dar esančių narių — K. Laukaičio, R. Musonytės ir S. Zalatoriūtės. Komitetas veiks prie PLB valdybos švietimo komisijos ir rūpinsis Vasario 16 gimnazijos išlikimu. Reikalui esant, komitetas galės būti praplėstas, kooptuojant daugiau narių.

Pasitarime dalyvavo puskapis organizacijų pirmininkų ar atstovų. Komitetas stengiasi atgaivinti prisūdusius būrelius ir steigti naujus. Dalyvių tarpe buvo keletas jaunų veidų, buvusių Vasario 16 gimnazijos mokinių, o kiti daug vyresnio amžiaus, bet patys dosniausieji lietuviškų reikalų rėmėjai.

Vasario 16 gimnazija reikalinga visų laisvojo pasaulio lietuvių paramos jau minėtais trimis pagrindiniais reikalais: mokiniais, mokytojais ir pinigais. Tad ir remkime!

A. Juodvalkis

PRO ŽIŪRONĄ

NAUJA 'Lithuania 700 Years' laida! Platinama Darbininko administracijos. ... Tai jau 6-ta laida. ... Tai ir rodo didelį knygos pasisekimą ...

Būtų tai visapusiškai džiugi naujiena, jei Darbininko administracija būtų gavusi leidėjų - Lietuvos Nepriklausomybės Fondo, išleidusio penkias knygos laidas - sutikimą per fotografavimui ir platiniui. Dabar gi -- nepateisinamas spaudos PIRATIZMAS meta šešėlį ten, kur daugiausiai šviesos turėtų būti.

Jei buvo nuoširdus rūpestis naujai laida -- tereikėjo paskatinti leidėjus, pasiūlyti savo talką. Tai būtų buvęs tiesus kelias bendrame lietuviybės darbe, skatinantis iniciatyvą, užtikrinantis rezultatus, duodąs pavyzdį mus sekantiems ar seksiantiesiems.

Kuo bus pateisintas toks elgesys, kad atsvertų padarytą moralinę žalą? Rūpestį (!) - pasinaudoti kitų darbu, net nepaminint leidėjų šiuo atveju - pasiūlyti plunksnom ne savom?! Ir kiek svorio priduos gauti -- ne darbu purvina ranka! -- skatikai?...

Piratinis leidinys - knyga, kurią su malonumu laikėme rankoje, su pasididžiavimu davėme kitiems. Savo išore, o dar labiau turiniu, ji viena geriausių mūsų leidinių reprezentacijai.

O kiek prideramo dėmesio parodėme knygai iš tikro? Kaip padėkojome leidėjams ir redaktoriui dr. A. Geručui už visą idėją rūpestį, darbą ir vargą???

Tyla. Kultūrinės ir literatūrinės premijos lyg nuo žasies vandens lašai nuriedėjo... net neužkliudamos jos... Dr. A. Gerutis - jau nekalbant apie leidėjus - berods net nebuvo pakliuvęs į 'vertinamųjų' eiles... nors mūsų aktyvaus, tyliai dirbančio diplomato įnašas išeivijos gyvenime tik tiek galėtų būti nepastebimas, kiek rastas akyje...

... Tačiau 'įvertino' piratinių dolerių balsas - lyg mus, tupinčius ant jaučio rago - 'ir aš ariu!'... Mūsų visų gėdai.

Ego

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIS apdraudos įstaigą. Skambinti ZENONUI (216) 531-2211 arba SAULIUI (216) 461-3500.

Los Angeles padangėje...

(Atkelta iš 1 psl.)

tumu nei pasiaukojimu nuo kitų šios kilnios organizacijos skyrių. Praėjusių metų bėgyje jos aplankė visą eilę ligonių, "šoferiavo" susisiekti neturintiems seneliams ir paliečiamiems, nepabūgo ir fizinio darbo, kad paramos reikalingi būtų prižiūrėti ir nesijaustų savųjų apleisti. Iš lietuviškos veiklos visuomenės Dukterys teprašo remti jų darbus ir pasišventimą, o sužinojus apie nelaimen patekusį lietuvi, be atidėlio joms pranešti. Jos pagalbos reikalingam padeda tuoj, nedelsdamos, ilgai nesvarstydamos ir griežtojo paslaptį — tokie yra jų įstatai. Todėl nei vienas, vargan patekęs, neturėtų rūpintis ar abejoti, kad vietoj pagalbos gaus tik nemalonumą.

Piniginės paramos Los Angelėje ir apylinkėse Dukterys 1983 metais išdalino apie tris tūkstančius dolerių. Tai stambi suma nedelei grupei pasišventusių moterų, kurios, nors pasiūlytą auką su padėka priima, jokių piniginių vajų ar rinkliavų nepraveda, bet kiekvieną centą uždirba arba suaukvoja pačios, sekmadieniais (pasikeisdamos su kitomis moterų organizacijomis) pardavinėdamos kavą ir savo pačių keptus pyragaičius parapijos užkandinėje ir porą kartų metuose suruošdamos pilną atnešančią renginį.

Viename tokiam renginybaliuje losangeliškė lietuviškoji visuomenė turėjo malonumo dalyvauti š. m. sausio 14-tą dieną Šv. Kazimiero lietuviškos parapijos didžiojoje salėje, kur svečiai buvo gražiai pavaišinti ne vien tik skania vakarine, bet ir puikia, nostalgika šokių muzika. Labiausiai susirinkusius sužavėjo jaunutė balerina, losangelietė Nida Gedgaudaitė, kuri jau šešeri metai studijuoja baleto meną. Tą šeštadienio vakarą ji pradžiugino žiūrovus puikiai, stilizuotai pašokdama, nors šokiui ir ne labai tinkamoje scenoje, — mazarą ir ugningą portugalų šokį. Jauna menininkė buvo triukšmingais plojimais palydėta ir apdovanota gėlėmis.

Puotai įpusėjus buvo praversta loterija. Mūsų menininkais turtingoje kolonijoje pats dosniausias yra pulk. Jonas Andrašūnas, kurio tapytas ir padovanotas paveikslas visuomet puošia Los Angeles šalpių organizacijų renginių loterijų stalus. O keleta paskutinių metų iš eilės Lietuvos Dukterys su džiaugsmu ir dėkingumu priima ir paskelbia savo baltiaus loterijai padovanotą dar ir kito menininko, didelio šios

organizacijos rėmėjo, kun. Juozo Domeikos iš Arizonos, visuomet labai gražų ir vertingą paveikslą. Jo dovana — didžiulis švelnių, subtilių spalvų lietuviškas gamtovaizdis, pavadintas "Šienapjūtis", laimės keliu atiteko svečiams iš Mission Viejo, Cal., — Marijai ir Henrikui Butkams.

Iš varžytinių buvo pelningai išleisti du tortai. Atsirado ir visa eilė svečių, įteikusių didesnę ar mažesnę piniginę dovaną. Skyrtaus pirmininkė Aldona Audronienė sujaudinta dėkojo susirinkusiems, o ne vienam jos padėkos žodžių klausiančiam gal kilo mintis, kad dėkoti reikėtų ne šventiškai nusiteikusiai ir pasilinksminčiai atėjusiai publikai, bet tai nedidelei grupei pasišventusių moterų, kurioms artimo meilė ir gėrbūvis yra jų gyvenimo kelrodis.

Rūta Sakienė

SKAUTAI PRIE RAMIOJO VANDENYNŲ

Gruodžio 10 ir 11 d. d. Los Angeles Skautininkų klubas suruošė audinių, keramikos ir medžio dirbinių tautodailės parodą.

Ekspozitai buvo labai įvairūs, gražiai pagaminti sesių Bartyčių ir rado labai didelį pasisekimą parodos lankytojų tarpe. Medžio dirbiniai buvo atidarymo dieną išpirkti. Įsitikinta, kad gražiai pagaminti tautodailės darbai turi neribotą skaičių pirkėjų.

Vyr. skautininkė Nelė Mockuvienė talkinama Jono Mockaus labai pavyzdinčiai atliko organizacinius darbus.

Mirė Antanina Motiekienė nuolatinė Los Angeles skautų rėmėja - mecenatė. Jos laidotuvėmis rūpinosi skautininkė Birutė Viskantienė. Skautės ir skautai bažnyčioje stovėjo garbės sargyboj prie velionės karsito, o kapuose Rajono vadas atsisveikino skautų vardu.

Skautų būklė — Tautinių Namuose — įrengiamieji darbai jau artėja prie pabaigos. Būkle be sėkme, dar taip pat yra kam-

barys skirtas knygynui-bibliotekai. Skautų vadovybė skelbia knygų vajų šiai bibliotekai praturtinti. Jei kas iš skautų rėmėjų turi Lietuvos pažinti tinkamų knygų, kurios būtų surištos su istorija, kalba, gamta, geografija, žmonėmis, menu ir kultūra; knygų tinkamų jaunuomenės auklėjimui; beletristikos; lietuviškos enciklopedijos ir žodyno knygų; prašome jas perleisti skautams. Knygų reikalu prašom skambinti v. s. Valentinui Varnui telefonu (213) 662-2611.

★

Vasario 12 d., 12 val. Los Angeles skautai atidarys savo gražiai papuoštą būklę. Skautų tėvai, rėmėjai, preteliai yra kviečiami dalyvauti atidaryme ir pasižiūrėti gražiomis patalpomis.

Būklas tai yra Tautinių Namų auka skautams. Patalpos susideda iš 20'x30' salės sueigoms, kambario skirto knygynui-bibliotekai, kambario posėdžiams, ir keletas sandėlių skautų reikmenims.

Tautiniai Namai šiuo savo veiksmu labai žymiai padėjo skautų vienietams sustiprinti skautavimo mokyklos darbą, patys atsiskirdami nuo svarašio įplaukų šaltinio.

Skautai išreiškia Tautiniams Namams didelį dėkingumą už parodytą supratimą ir rūpestį jaunuomenės veikloje.

★

Vasario 16 dienos minėjime skautai dalyvauja pilnoje uniformoje su savo vėliavomis. Minėjimas įvyks vasario 19 d. Pradžia 10:15 val. ryto — vėliavų pakėlimas parapijos kieme.

★

Kaziuko mugė yra ruošinama kovo mėn. 11 d., sekmadienį, parapijos kieme ir salėse. Ši tradicinė mugė duoda progą skautams pasirodyti su savo rėmėjų darbais.

(mn)

(213) 829-4757 (213) 893-7584

VINCENT JUODVALKIS
Certified Public Accountant

2802 Santa Monica Boulevard
Santa Monica, CA 90404

14659 Linedale Street
Panorama City, CA 91402

Galvosūkiai

Suraskite kelią iš Nr. 1 į Nr. 2. Atsakymas 10 psl.

Duodame dvyliką sakinių, kuriuose yra paslėpti gyvulių, paukščių ir vabzdžių bei mažų žvėriukų vardai. Atidžiai skaitydami, atraskite juos. Paslėpto žodžio ieškojimas sakinyje vyksta taip: Pav. sakinyje — Jis gyveno OžKAbalių kaime, randate žodį **ožka**. Kitame: Kai **DURIS**, lengviau parisi, — paslėptas žodis jau labai aiškus.

Naudodami šį metodą, atraskite paslėptus žodžius šiuose sakiniuose:

1. O šarka vis dar šokinėja ant tvorės.
2. Galutinį laimėjimą nulėmė jo nuostabus šuolis.
3. Šaka tėvui užkabino kepurę.
4. Užvakar vėjas netikėtai nupūtė namo stogą.
5. Kai atkasėm kapą, radome kape lėlę, kuri šypsojosi.
6. Tai įvyko šiose džiunglėse, kur mistika, atrodo, dar slapstėsi tankumynuose.

7. Prie tos vietos, kur telkšojo bala, pėdos buvo aiškiai matomos.

8. Ūkininkai ėjo lažą sistematingai — kas antrą dieną.

9. Čia buvo gera ir ramu sėdėti prieklėčio pavėsyje.

10. Pagaliau sesuo dasiprašė vyrų, kad jai gražintų brolio mantą.

11. Bet savo rastų daiktų jis ir nemanė atiduoti.

12. Žolė su rasa kalasi, su saule keliasi, su vėjais — kalbasi.

Sėkmės. Žodžius lengva rasti, tik reikia atidžiai tekstą persiskaityti

b. agn—

(Galvosūkio sprendimas 10 psl.).

MACHINE SHOP HELP
to work and live in Florida.
Requires 5 years minimum experience as PUNCH SETTERS. Steady work, good rate & benefits.
MINIMATIC COMPONENTS
580 S. MILITARY TRAIL
DEERFIELD BEACH, FLA. 33441
305-421-9300 (1-5)

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ. KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablus kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Paskutiniojo veiksmo finalui artėjant

Antanas Gustaitis

Atsiskleidžiamie laikraštį, dar vis tikėdamiesi kokios nors džiuginančios žinėlės, atsikriusio geresnio gando iš tėvynės, tarptautinės politikos įtampos atoslūgio ar net ir nepagrįstų šviesios ateities pranašavimų, o jo puslapiuose — kasdien vis daugiau juodų kvadratinių rėmelių, didesnių ir mažesnių, bet vis aptvėrusių tą patį amžinojo atsiskyrimo sielvartą. Mirė po sunkios ir ilgos ligos, mirė netikėtai, mirė nespėjęs užbaigti savo mokslo darbų, mirė kalėjime, nesulaukęs laisvės, mirė, daug nusipelnęs mūsų kultūrai, o visų apleistas ir užmirštas ...

Rodos, negali būti! Negi jau visa mūsų vyresnioji karta ir nepriklausomybinė praeitis su pradininkų žygiais ir entuziastingais šūkais taip ir sutilps tikrai į juodą istorijos kvadratėlį? Nel! Norisi prieštarauti, užsimerkti ir įmantriausiais argumentais gintis nuo šitokios grėsmingos tikrovės. Bet kai nukreipi žvilgsnį į šalį ir ieškai bent kokios paguodžiančios eilutės — staiga tau šoka į akis stambi antraštė: Lietuvoje mirė ir vienas įžymiausių nepriklausomybės laikų poetų

ANTANAS MISKINIS

Vadinasi, jau ir Miškinis ... Tiesa, mūsų išeivijos spaudoje velionis be juodų rėmų. Turbūt nenusipelnė? Nei pogrindinė veikla, nei už ją keleliais metais Sibiro? Bet Putina-Mykolaity dar ir dabar rėminame, nors ir niekad nesėdėjo kalėjime. Matyt, buvo talentingesnis ...

Na, Antanui Miškiniui rūmus atstoja bent jo neretuota nuotrauka su praretėjusiais plaukais, veiduose irėžtomis amžiaus ir liūdesio raukšlėmis ir pilkomis akimis, lygiai žiūrinciomis į praeitį ir į ateitį. Atstoja ir pagrindiniai biografijos duomenys: buvo išaukštintas ir paniekintas, nutildytas ir prašnekintas, nuteistas ir reabilituotas, apdovanotas literatūros premija ir iškilmingai palydėtas į Antakalnio kapines. Tai ko dar besirausti į jo grąbą užgulusią velėną? Juk popieriuje, regis, viskas tiksliai sužymėta: ir kada gimė, ką sukūrė, rūpestingai suregistruoti nuopelnai ir suklydimai, net paspėliojama, ką dar galėjo padaryti, jeigu būtų buvę kiti laikai ir jeigu būtų nepasiskubinęs Amžinybėn. Be to, gale sakinio — tikra mirties data ir taškas.

Bet kas mums pasakys, ką jis troško dar patsai intymiai pakuždėti į priglaustą bičiulio ausį apie savo gyvenimo ir kūrybos lūžius, apie kentėjimų prasmę ar beprasmiškumą, retas džiaugsmo akimirkas ir patogesnės mirties lovos kainą, kai iš jos jau nebepajėgia iškopti? Ir jau ne eiliuotu žodžiu, jau be tos jam būdingos intonacijos, sakinio išdainavimo ir galvos krestelėjimo į kalbos ritmą. Ypač tada, kai jau

Poetas Antanas Miškinis

nebėra reikalo vaidinti, bijoti priešų, guostis rytdiena ar siekti garbės ir duonos kąsnio.

Kai kiekvienas patsai paskutinį kartą pasveria savo buvusio gyvenimo vertę. Ir dažnai visai ne taip, kaip mes, tie neklaidingieji ir dorieji, jau buvome iš anksto numatę. Kai Amžinąją šviesą tikėjęs optimistas mirties akivaizdoje keikia savo gimimo rytą, kietaširdis — apsiašaroja ir meldžia si, o atėmęs savo artimui laisvę ir gyvybę — puola ant kelių, maldaudamas sau dar bent vieno saulės patekėjimo.

Kultūringos tautos prisimena net savo didžiųjų asmenybių paskutinį atdusį. Mes skaitome, kad Goethe savo ilgo ir šviesaus amžiaus užbaigoje tarė: Mehr Licht! Kad Bernard Shaw užmerkė blakstienas su karčia satyrine pasta. Kas Hemingway, pasirošęs pats sutrumpinti savo paskutinį valandą, po turiningo ir triukšmingo gyvenimo tik nusispjovė ... Tegul visa tai bus tik smulkmenos ar įvairenybės smalsuoliams. Bet ką mes žinome apie savuosius kurie mirė kitaip ir kitokiose aplinkybėse negu šie palaimintieji? Kuriems apverkti buvo per kietos mūsų širdys, o palaidoti — per kieta svetimą arba ir sava žemę. O jų sielą drašiai už akių smerkiame į kairę ar į dešinę, nenorėdami išgirsti net paskutiniojo pasiteisinimo.

Deja, mūsų istorija yra kruvina ir ašaringa. Joje gausu ir tokių pavyzdžių, kai paskutiniojo atsiveikinimo valandos atspindi ir visos mūsų tautos graudžią tragediją. Stai jums kad ir rašytojų Petro Vaičiūno ir Balio Sruogos amžinasis Sudie, kaip ji skaudžiai atsimeina akt. Teofilė Vaičiūnienė.

Na, gal ir nebuvo šie abu garbingi velionys seniau visada tvirtai sulydyti draugai. Skyrė juos ir pažiūros, ir charakteris, skyrė ir kūrybos lygis. Ir tik Lietuvos ir jų pačių nelaimės suvedė abudu antruoju bolševikmečiu prie mirties slenksčio: Sruoga — iškankintą nacių kacete, atskirtą nuo savo šeimos, jau net apakusį ir mirties guolyje, o Vaičiūną — jau paliegusį ir su džiuvos pagrauztu parištos rankos kaulu ...

'Kuo toliau, tuo liūdnėsnes žinios iš Sruogos buto mus pasiekdavo', rašo Vaičiūnienė savo atsiminimuose. 'Galų gale pranešė, kad Sruoga nesikelia iš lovos ir nieko nenori priimti. Vaičiūnas susijaudino ir pradėjo šaukti: eisiu, eisiu, jis negali manęs nepriimti — ir šokosi rengtis. Vieną ranką iškėlė į palto rankovę, o antros negali, nes ranka sugip suota ir parišta. Užsimetė palatą ant pečių, aš šiaip taip užsegiau viršutinę sagą, ir išlėkė. Sėdžiu namie ir laukiu, su kokia žinia grįš Vaičiūnas. Netrukus grįžo, visas virpėdamas. Nusimetęs palatą, krito ant kušetės ir pradėjo balsu raudoti, kartodamas: nebėra jau Sruogos, nebėra Sruogos ... Susidarė toks ispūdis, kad Sruoga jau mirė. Kiek nurišęs papasakojo, koks tragiškai jaudinantis buvo jų paskutinis pasimatymas. Galbūt iš tikrųjų Sruoga priešmirtinėje būklėje sąmoningai niekam nenorėjo rodytis. Bet, išgirdęs Vaičiūno pavardę, pradėjo šaukti: leiskit, leiskit ji prie manęs — ir, ištiesęs ranką, prašo: Prieik, Petrutė, arčiau, juk aš tavęs jau nematau, duok man savo sveiką ranką ... Paėmęs jo ranką, pradėjo bučiuoti, kartodamas: 'Atleisk man, jeigu aš kuo nors tave užgavau'. Vaičiūnas sako: apkabinau ir pradėjau bučiuoti jo akis, ir abudu, atsiprašindami viens kito, verkėm.

O po kelių dienų gavom žinią, kad Sruoga mirė. Vaičiūnas, nieko nelaukdamas, palatą užsimetęs, vėl lekia. Rado Sruogą jau šarvojama. Parėjęs pasakoja: 'Atvežė karstą per trumpą ir vis tiek nori Sruogą sutalpinti. Aš pradėjau šaukti — palikit man, man palikit šį karstą, o jam duokit didesnį. Tegul nors po mirties jis ramiai, patogiai pailsi. Ir priverčiau atvežti didesnį karstą.'

Ak, ar galėjo kada Balys Sruoga ir Petras Vaičiūnas, kurdami savo literatūrinių herojų vingiuotus vieškelius, bent susapnuoti tokią savo pačių likiminę dramą? Dramą, kurioje juodas mirties žibintas apšviečia daug tikresnę mūsų išgyventų laikų tiesą negu saulė ir knygos.

Bet toji likiminė drama mūsų tėvynėje niekad nesibaigia. Gal tiksliai kitoks kiekvieno veiksmo finalas ir Paskutinis Sudie. Atsiveikinimai, raminantis žaviais negrįžtančios praeties regėjimais, blaškantis išgyvento siaubo haliucinacijose, graužiant sąžinei, atgailaujant ar temstančiomis akimis svajojant pradėti savo kelionę iš naujo.

O vienas iš daugybės tos realistinės gyvenimo dramos per sonažų yra jau ir velionis poetas Antanas Miškinis.

Tas pats, kuris dar nepriklausomybės pusiaudienyje dainavo mums apie žaliąjį kaimą, nuo baltų žiedų svorio lin guojančias obelis, išgerta ru-

Dvidešimt antrasis Dirvos NOVELĖS KONKURSAS

Mecenatas SIMAS KAŠELIONIS

- **Tema.** Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.
- **Ilgis.** Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėlė rašytų, su dvigubu tarpu.
- **Laikas.** Paskutinė rankraščiui įteikti data 1984 m. birželio 15 d.
- **Adresas rankraščiams siųsti.** Dirva, Novelės konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.
- **Paruošimas.** Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėlė ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridėdama uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Vokelis nebus atidarytas nelaimėjus.
- **Sąlygos.** Laimėjusiam autoriui bus įteikta mecenato Simo Kašelio 600 dolerių premija, Dirva turi teisę premijuotą novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje ar atskiru leidiniu novelių rinkinyje.
- **Nepremijuoti rankraščiai.** Gražinami tik autoriams prašant.
- **Jury komisija** iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

dens saulės midų, su jaunystės meile išskrendančias gerves ir ant tėviškos arimų gėstančias snaigų žvaigždeles.

Tas pats, kuris kadaise džiū gaudamas sakė Lietuvai:

Tave papuošt žadėjom kaip tikrą seserį,
Esi pačioj jaunystėj ir pačiame pavasary.

O vėliau jau daug minoriškiau tai kartodamas:

Mes žadėjom Tave jauną kelti liči saulės,
Kai artojai pėsti nešė į Červenką kaulus ...

Ir kuris, atplaktas grįžęs iš tremties ir kalėjimu, naujai pragydo, sveikindamas savo nugriautą kaimą: 'Aš su tavim, gražuole liaudie!'

Ar mes ji dėl to irgi be pasi-gailėjimo teisme net mirusį? Jeigu taip, tai vis dėlto leiskime jam tarti nors paskutinį žodį:

Neužmušiau nei Abelio, nei Kaino,
O vaikščiojau po kravinu dangum.
Nesiderėdamas mokėjau kainą
Už teisę būti ir palikt žmogum.

O jūs šventuoliai, jūs gi moralistai,
Jūs humanistai, teisių daktarai.
Jūs ir pro pinkles gebate pralįsti,
Nukenkę galvas ... Jaučiatės gerai?

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Apie realųjį optimizmą

Paskaičius Br. Kviklio 'Ne-realus optimizmas mūsų politikoje' (Draugas, gruodžio 20) ir A. Svilonio abejojimus straipsnyje 'Ar visada optimizmas be realių faktų yra aklas ir žalingas' (Naujienos, Nr. 5), peršasi ir kompromisinės mintys abiejų oponentų išvadas palyginus. Optimizmas, viltys, gyvenimo tikslo, prasmės gilesnis ieškojimas ir idealų siekimas be abejo yra - kaip pavienės asmenybės, taip ir tautos - didieji egzistencijos ir kovos už ją akstinai. Teisingas yra A. Svilonis ir čia, kad optimizmas ir viltis nėra žinojimas, kuris (žinojimas) ir reikalauja realių faktų. Tačiau, kad optimizmas, kaipo toks, niekada negali būti žalingas, suabejočiau. Manychiau, kad turėtume skirti dvejopą optimizmą: pozityvųjį ir negatyvųjį.

Pakalbėjime pavyzdžiais. Imkimė mūsų jau neblogai pažįstamą temą: idealus komunizmas, ar - kad ir marksizmas. Juk tai, mano manymu, optimistiškiausia idėja, pereinanti jau net ir į utopiją. Pati optimistiškiausioji jo dalis, kad ji (komunizmą arba komūną) galima šiame pasaulyje įgyvendinti. Čia man prisimena kažkur skaitytas dviejų ruselių pasikalbėjimas apie galutinę komunizmo pergalę:

Borisas, parėjęs iš politinių paskaitų, kalbasi su savo draugu Igoriu. - 'Zinai, Igori, šandien politrukas pasakė, kad komunizmo pergalė yra jau horizonte. Nežinodamas kas tas horizontas, parėjęs namo atsiskleidžiau žodyną ir radau tokį sąvokos aptarimą: horizontas - tai dangaus linija,

prie kurios artėjant ji visą laiką nuo tavęs tolsta ...'

Komunizmas gi, mano manymu, negalimas žemėje įgyvendinti, nes jo nepriima žmogaus prigimtis, nelyginant kaip žmogaus organizmas dirbtinos širdies ar inksto. Ir tarp šešių bilijonų (bus 2000 metais!) žemės gyventojų juk nėra nė dviejų visai panašių (savo būdu, ipročiais, darbštumu, dvasinėmis savybėmis, inteligencija, etc.) asmenybių (gal tik legendariniai 'Korsikos Dvyniai'). Tai kaip gi galima sukišti visus po vienu komunaliniu stogu ir padaryti juos laimingais? Kas vienam atrodys laimė, kitam gal bus pastangų nevertas dalykas ir atvirkščiai. Įvairytas į tokią sistemą žmogus pavirsta robotu, tiksliai vykdančiu parėdymus 'iš viršaus'. Kas gi viršuje?

Viršuje gi yra susisukę jau labai šiltus lizdus komunistinio optimizmo vadai-vadukai, su Juodosios jūros kurortais, skaniausiais valgiais ir gėrimais, bei kitokiomis kapitalistinio pasaulio linksmybėmis. Lenkų filosofas, disidentas Laszed Kolakowski savo monumetaliniame trijų tomų veikalė 'Main currents of Marxism: Its rise, growth and dissolution' taip aptaria komunistinių viršūnių poziciją: '... kur tik komunizmas užima valdžią, valdančioji klasė transformuoja marksizmo ideologiją, kurios tikrosios versmės yra nacionalizmas, rasizmas ir imperializmas ...' (kun. Trimakas, Ph. D., Aidai, Nr. 5, 1983).

Kitas pavyzdys. Rodos, skaičiau viename iš Chicagos

dienraščių straipsnelį, akį patraukiančiu ir širdį raminančiu pavadinimu, kad mūsų pasaulyje niekad nebūs nei alchio nei atominio karo (sic!). Kodėl? Ogi dėl to, kad žemėje yra dar daug neišnaudotų plotų ir duonos turėtų užtekti visiems. Gi prie atominio karo negali prileisti pasaulį tvarkantys smegenys. Ir kaip būtų gera ir ramu, jeigu iš tikrųjų taip būtų! Tačiau žinome, kad taip nėra. Simto milijonų japonų tauta - darbšti, išradinga ir pajėgi - vargsta ant palyginus mažų ir dar vulkaninės padermės salelių ir niekas niekadoms jiems nepasiūlys didžiulių, dar nepradėtų naudoti ir beveik neapgyventų Sibiro ar vidurinės Kanados žemės plotų.

Lietuviškojo likimo susilaukusi žydų tauta (išikūrusi arabinių genčių kryžkelėje), nelaukdama paslaugos, pati buvo užėmusi smėlio kopomis nupustytą Sinajaus pusiasalį. Keletos metų bėgyje, ta išmininga tauta šias dykumas buvo pavertusi daržovių ir vaisių laukais, su išstatytais vaisių konservavimo įmonėmis. Optimizmui dingus, ji vėl buvo priversta atiduoti ji dykumas jos buvusiems savininkams, kurie, manau, ir vėl pavers visą tai į smėlio tyrus.

Atomis karas, mano (ir lai mingų sutapimu, turbūt, prez Reagano) manymu, nekils tik tada, kai antroji pusė aiškiai žinos, kad atkirtis bus toks pats, o pasėkos - žmonijos laidotuvės. Amerikiečiai II Pasaulinio karo pabaigoje numetė dvi atomines bombas ant Japonijos, ir karas pasibaigė. O tai atsitiko todėl, kad japonai neturėjo panašaus atkirčio.

Tai vis negatyvus optimizmo pavyzdžiai. Pagalvokime, kas atsitiktų, jeigu kurios nors valstybės valdžia, pasikliaudama juo (negatyviuoju optimizmu) imtų stabdyti maisto gamybos technologiją ir ieškoti, jo ateinančioms kartoms, dar neišnaudotoje didžiųjų vandenų florose ir faunoje? Arba VIENPUSISKAI, pasirėmę 'taikos mylėtojų' ir pastoralinių laiškų rašytojų optimizmu, atsisakytų nuo atominės pažangos, eventualiai ir nuo atominio apsiginklavimo KRASTOGYNYBAI? Manychiau, kad tuo atveju apsukresnis ir mažiau 'optimistiškas' priešas lengvai sudorotų savo geros valios oponentą.

Pozityvusis optimizmas turėtų remtis nenykstančių kultūrinių ir moralinių vertybių kūryba ir tikrojo žmogaus egzistencijos gerbūvio ieškojimu ir pastangomis jį sukurti. Tai būtų kova už žmogaus ir paskirų tautų bei bendruomenių teises ir laisves, kova prieš blogi ieškant gerio, kova su skurdu ir iš jo sekančiomis žmonių pasaulėžvalginėmis konfrontacijomis, etc. Čia pilnai tinka A. Svilonio pavyzdys iš mūsų nepriklausomybės siekių ir kovų, tų kovų dalyvių - didžiųjų optimistų ir pasišvenusių savanorių, kultūrininkų, knygnešių, tautos žadintojų - kurie, beveik neturėdami realiojo optimizmo, po 123 metų letargo, išvedė tautą į nepriklausomų tautų ir valstybių areną. Visa tai įvyko. Tai istorinis faktas, kurio nuneigti niekas negali.

J.R.

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fonde ar esi?

LIETUVIŲ FONDAS

LITHUANIAN FOUNDATION, INC.

3001 W. 59th Street • Chicago, IL 60629 • (312) 471-3900

1983 m. gruodžio mėn.

Santrumpos: atm.jn. — atminimo įnašas, pavardė po dvišaukio — jamžintojas, jm. — įmokėjo, atst. — atstovauja, asm. — asmuo, igal. — įgaliojimas, suma po pavardės — įnašų ir viso.

4x	\$10.00	Grazulis Bronius atm. jn.: Grazulis Akvilė, \$1,020.00; Naudžiūtė Ingrida, \$40.00; Naudžiūtė Renata, \$35.00; Venclova Tomas, \$120.00.
2	\$20.00	Armalis Adolfas atm. jn.: 2 asm., \$1,020.00; X, \$150.00.
3	\$25.00	Banevičius Voldemaras, \$300.00; Gulbinskas Antanas atm.: D.C. Matthews, \$225.00; Urbonas Vincas ir Ona, \$175.00.
8	\$50.00	Burkus John, \$400.00; Ciplijauskaitė Birutė, \$600.00; Dirda Petras ir Liuda A., MD, \$450.00; Januškevičius Juozas ir Anelė, \$1,050.00; Paliulis Petras ir Elena, \$400.00; Skirpstūnas Antanas atm. jn.: E. ir I. Slavinskas, \$250.00; Slavinskis Steponas ir Stefanija atm. jn.: E. ir I. Slavinskis, \$150.00; Stankus Ignas, \$50.00.
1	\$75.00	Bagdanskis Juozas ir Birutė, \$500.00.
1	\$97.00	Juodikiene-Vilimaitė Stefanija atm. jn.: Vilimai \$30.00 ir 8 kiti, \$97.00.
25	\$100.00	Adamonis Petras atm. jn.: Adamonienė Pranė, \$325.00; Anonis Vytautas ir Danutė, \$1,800.00; Balakauskienė Veronika atm. jn.: Gumbelevičius Jonas ir Anelė, \$100.00; Balsys Aloyzas ir Regina, \$1,100.00; Baublys dr. Stasys atm. jn.: Baublienė Brigita, \$700.00; Čyvas kun. Matas, \$1,100.00; Dagys kun. Petras atm. jn.: Dagys-Bortkevičienė Arianė, \$600.00; Dailidė Bronius atm. jn.: Dailidė Vytautas, \$750.00; Galinaitis Aras Jonas gimęs 12/28/83, įrašė seneliai Artūras ir Antanina Galinaičiai, \$100.00; Gasiūnas Stasys, \$725.00; Gustonių Sodžius atst. jm. Kriaučiūnienė Rožė, \$1,740.00; Jankus Stasys MD, \$1,400.00; Janušonis Vytautas ir Palmira, \$750.00; Kasis Jonas ir Ina, \$600.00; Kavalūnas Jolita E., \$100.00; Mikalauskas Petras, \$1,400.00; Puodžiukaitis-Podis inž. Gediminas atm. jn.: Ragai dr. Leonidas ir Praurimė, \$100.00; Prižgintas Vacius ir šeima, \$2,000.00; Raila Bronys ir Daneta, \$400.00; Rimkus Petras, \$100.00; Schmutzer-Sakalauskaitė Daiva M., \$200.00; Stibrys Steponas atm.: Stibrienė Zofija, \$200.00; Tiškų šeimos atm. jn.: Tiškų Bronius ir Agota, \$300.00; Vaičius Kazimieras MD, \$1,200.00; Viržintas Regina jm. tėvas Rimkus Petras, \$100.00.
1	\$105.00	Aleksis kom. Aleksandras atm. jn.: Gaižutis Pranas \$25.00 ir 8 kiti, \$205.00.
1	\$120.00	Ulaičio Justino atm. jn.: Ringienė Albina \$25.00, Rugieniai Vitas ir Jūrina \$25.00 ir 4 kiti, \$120.00.
1	\$121.06	Šurkus Stepas, \$2,171.06.
1	\$180.00	Šimanskis Jonas atm. jn.: CE Controls employees \$70.00, LeClair Keyunch Service employees \$40.00 ir 4 kiti, \$180.00.
1	\$150.00	Juodvalkis Jonas ir Anelė, \$300.00.
1	\$175.00	Malisauskas Ciprijonas ir Eugenija atm. jn.: Grižė-Jurgelevičius Stasys \$50.00, Bričkai Romas ir Rima \$25.00, Šležai Birutė ir Romas \$25.00 ir 6 kiti, \$325.00.
5	\$200.00	Karklius Alice atm. jn.: Karklius Benedict, \$200.00; Karklius Benedict, \$400.00; Musteikio žurn. Mečio atm. jn.: Musteikis kun. Leonardas, \$400.00; Plėnys Kazimieras atm. jn.: Plėnienė Sofija, \$650.00; Plikaitis dr. Juozas ir Barbora, \$4,100.00.
4	\$300.00	Ignatonis Jeronimas atm. jn.: Ignatonis Lilija MD, \$1,665.00; Kisielių dr. Tomas ir Rita, \$1,000.00; Klova Vincas, \$2,000.00; Varnelis Apolinaras Varnelienės Jadvygos atm., \$2,100.00.
1	\$500.00	Bičkus Vytautas atm. jo mirteis 5 m. sukakties proga Prudencija Bičkienė-Jokubauskienė, \$1,500.00.
1	\$555.00	Bedzickis Irena atm. jn.: Šlepavičiai A. ir O. \$300.00, Adamonis I. ir Kristiūnas \$60.00, Janulaitis R. ir E. \$25.00 ir 16 kitų, \$555.00.
5	\$1,000.00	Belkevičienė-Kamarauskaitė Danutė atm. jn.: Kamarauskas Adolfas jos mirties 5 m. sukakties proga, \$1,000.00; Butkūnas Napoleonas, testamentinis palikimas, \$2,220.00; Gudonis Antanas, \$1,100.00; Minca Kazimierz testamentinis palikimas, \$1,000.00; Šlepavičius Mikalojus atm. jn.: Šlepavičius Aleksandras 120 m. nuo gimimo sukakties proga, \$1,000.00.
2	\$2,000.00	Gruzdas Stasė ir Kazys, \$4,000.00; Petrakis Jonas testamentinis palikimas, \$2,100.00.
1	\$6,977.69	X, \$73,679.27.

IŠ VISO \$23,310.75

Lietuvių Fondas artėja prie trečio milijono ir pagrindinis kapitalas 1983.XII.31 pasiekė 2,681, 858 dol. Gautomis palūkanomis parėmė meną, lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą 1,181,586 dol. Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo dalį. Iš viso palikimais gauta 754,000 dol.

Sudarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslų pavadinimą:

„LITHUANIAN FOUNDATION, INC., A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION, 3001 WEST 59th STREET, CHICAGO, IL 60629“

Svarbūs pranešimai:

1. L. Fondo nariai, dar norį užsisakyti sena kaina — 15 dol. knygą „LIETUVIŲ FONDAS“, kuri yra jau spausdinama ir pasirodys š.m. kovo mėn. gale, prašomi užsisakyti neatidėliojant.

2. LF metinis narių susirinkimas įvyks š.m. kovo 24 d. Chicagoje. Laiškai su visa informacine medžiaga ir su balsavimo pažymėjimais (proxy) bus greitai laiku išsiuntinėjami visiems L. Fondo pilna-teisiams nariams. Dėl narių neapsižūrėjimo pranešti savo adresą pakeitimo, šimtai laiškų grįžta atgal, už kuriuos reikia mokėti paštu papildomą mokestį, ir tas LF narys yra įtraukiamas į kuriems korespondencija nebesiunčiama LF narių sąrašus, o vistik norime, kad visi nariai galėtų būti informuojami Fondo reikalais.

3. Šeimos nariui, kuris buvo ir Fondo narys, mirus, LF norėtų gauti pranešimą apie jo mirtį ir kas iš tos šeimos narių (žmona, vaikai) yra paliekamas to mirusiojo atmintinio įnašo įgaliojimas.

**Puikiausius
kailius
rasite**

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

Lietuva bolševikų statistikoje

I. Kai kurios bendrinės žinios

Kokia dabar Lietuva, kiek joje gyventojų, koks jų pasiskirstymas tautybėmis, koki didžiausi jos miestai, kokios galimybės jų augimui, koks administracinis krašto suskirstymas?

Gal kai kam atrodo, kad šie klausimai. Be abejo, visi gerai pažįstami ir prisimenami savo kraštą, ir bent pagrindinių žinių mums apie jį netrūksta. Bet netrukus sukaus keturiasdešimt metų, kai mes jį palikome, per šiuos dešimtmečius daug kas joje pasikeitė ar pakeista, todėl daugeliui iš mūsų pasitiksinti žinias visai pravartu.

Nepriklausomybės ir po jos sekusių okupacijų metu ne tiek mūsų pačių pastangomis kiek didžiųjų kaimynų patvarkymais Lietuvos sienos keitėsi bent kelis kartus.

Pats mažiausias mūsų kraštas buvo tuoj po nepriklausomybės kovų — 53.242 kv. km. Prisijungus Klaipėdos kraštą su apie 2.416 kv. km., iki pat 1939 m. pavasario Lietuva buvo 55.658 kv. km. ploto, bet po Klaipėdos krašto praradimo vėl sumažėjo iki tų pačių 53.242 kv. km.

1939 m. bolševikai, įvesdami įgulas į Lietuvą, grąžino mums Vilnių ir dalį Vilniaus krašto, o po okupacijos, 1941 m. sausio pirmosiomis dienomis, dar primetė kelis valsčius iš Baltgudijos teritorijos. Po šių dviejų operacijų mūsų kraštas padidėjo iki 62.784 kv. km., o po antrojo pasaulinio karo, Klaipėdos kraštą vėl prijungus prie Lietuvos, mūsų krašto teritorija pasiekė dabartinį savo dydį — 65.200 kv. km.

Lietuva nėra mažiausias kraštas Europoje. Už ją mažesnės — Latvija su apie 64.585 kv. km., Estija su 45.215 kv. km., Danija su apie 42.931 kv. km., Šveicarija su apie 41.295 kv. km., Olandija su apie 32.401 kv. km., Belgija su apie 30.514 kv. km., Albanija su apie 28.738 kv. km.

Bendras Lietuvos sienų ilgumas — 1842 km., iš kurių su Baltgudija 724 km., su Latvija 610 km., su Lenkija 106 km., su Rytprūsiais (dabar Kaliningrado sritis) 303 km., Baltijos jūra — 99 km.

Nepriklausomybės metu Lietuva buvo suskirstyta į 23 apskritis ir 261 valsčių. Apskritis bent pavadinimuose bolševikai paliko iki 1950 m., tik kartkartėmis didindami jų skaičių, kol

pasiekė 57. 1950 m. birželio mėnesį apskritis buvo panaikintos, o Lietuvos teritorija padalinta į Vilniaus, Kauno, Šiaulių ir Klaipėdos sritis, kurios visos suskirstytos į 87 rajonus. 1953 m. sritys panaikintos, liko tik rajonai, kurie daug kartų buvo stambinami, o jų skaičius mažinamas. Nuo 1970 m. Lietuva padalinta į 44 rajonus ir 650 apylinkių. Rajonų dydžiai įvairūs, vidutinis — 1.400-1.500 kv. km.

Gyventojų kaita įdomi ir tuo, kad joje, kaip veidrodyje, atsispindi didžiosios mūsų krašto nelaimės. Statistikos duomenimis Lietuvoje gyveno

1913 m. — 2.828.000 žm.
1939 m. — 2.880.000 žm.
1940 m. — 2.925.000 žm.
1951 m. — 2.561.000 žm.
1962 m. — 2.853.000 žm.
1973 m. — 3.234.000 žm.
1979 m. — 3.399.000 žm.

1979 m. Lietuvos miestuose gyveno 60,6% visų krašto gyventojų. Gyventojų tankumas — 52 žmonės 1 kv. km. Tankiausia apgyvendintos Vilniaus ir Kauno apylinkės ir Sūduva.

Po pirmojo pasaulinio karo Lietuvoje buvo tiek sumažėję žmonių, kad 1913 m. lygis pasiektas tik 1939 m. Antrasis pasaulinis karas ir jį sekusios okupacijos buvo dar nuostolingesnės. Tik 1962 m. Lietuvos gyventojų skaičius priartėjo prie 1939 m. lygio, o 1940 m. lygis pasiektas tik 1964 m. viduryje, ir tai ne be pagalbos iš "brolišųjų respublikų". Kiek dabar Lietuvoje gyventojų, galima tik spėlioti. Vidutinis Lietuvos gyventojų prieauglis apie 1960 m. buvo apie 45.000 per metus, apie 1970 m. — apie 38.000 ir apie 1977 m. — apie 25.300 per vienerius metus.

Pačių sovietų statistikos duomenimis "karo ir pirmajais pokariniais metais žuvo ar dėl įvairių priežasčių iš Lietuvos išvyko apie 850.000 žmonių". Tai milžiniški nuostoliai 3 mil. gyventojų kraštui. Ten pat (A. Stanaitis, P. Adlys "Lietuvos TSR gyventojai", Mintis, 1973 m.) nurodoma, kad "Per visą okupacijos laikotarpį fašistai Lietuvos teritorijoje išžudė daugiau kaip pusę milijono žmonių."

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Kaunas pokario metais...

Aišku, tai daugiau, negu nesąmonė, skelbiama tikslu pokarinius bolševikų siautėjimus bent kiek sušvelninti.

	1959	1970	1979
lietuvių	79.3%	80.1%	80.0%
rusų	8.5	8.6	8.9
lenkų	8.5	7.7	7.3
baltgudžių	1.1	1.5	1.7
ukrainiečių	0.7	0.8	0.9
žydų	0.9	0.8	0.4
vokiečių	0.4	0.1	0.1
visų kitų	0.6	0.4	0.7

Rusai, baltgudžiai ir ukrainiečiai gausėja pamažu, bet pastoviai. Didžioji jų dauguma — 85% rusų, 84% baltgudžių ir 92% ukrainiečių — gyvena miestuose ir, sprendžiant iš jų neproporcingai didelio gausumo komunistų partijoje, priklauso valdančiajai klasei. Lenkų Lietuvoje gerokai sumažėję. Daugumoje jie susitelkę Vilniaus mieste ir apylinkėse, švenčionyse, Pabradėje, Nemėnėnėse, Trakuose, Šalčininkuose, Eišiškėse, Druskininkuose ir kt. pietinės Lietuvos vietose. Jau po karo Lietuvoje labiausia sumažėję žydų ir vokiečių, be abejo, pasinaudoję galimybėmis išvykti į Izraelį ir Vakarų Vokietiją. Bendras visų kitų tautybių procentas nežymus ir nepastovus. Jų tarpe latviai, totoriai, čigonai, kairimai ir ateiviai iš tolimesniųjų bolševikinių respublikų.

Kaimuose gyvena apie 86% lietuvių, 9,7% lenkų, 4,3% visų kitų — rusų, latvių, baltgudžių. 1970 m. duomenimis tarp miestų gyventojų 73,2% buvo lietuviai, 14,5% rusai, 6,1% lenkai, 2,4% baltgudžiai, 1,5% žydai, 1,5% ukrainiečiai. Šie duomenys labai nepastovūs. Kaimuose gyventojų nuolat mažėja, miestuose gausėja.

Savo tautybės kalbą gimtąja kalba 1959 m. laikė 99,2% lietuvių, 98,3% rusų, 96,8% lenkų. 1979 m. vaizdas nežymiai pasikei-

Lietuva — daugiatautė valstybė, bet lietuviai dar nėra nustelbinti. Pagal turimus duomenis procentaliai mūsų krašte gyveno:

tes: 99,7% lietuvių, 97,7% rusų ir 88,3% lenkų. 1970 m. apie 35% lietuvių gerai mokėjo rusų kalbą. 1979 m. šis procentas pakilęs iki 52,4%. Baltgudžiai ir ukrainiečiai daugiau kalba rusiškai, negu savo kalbomis. Nemažiau stropus žydai ir totoriai. Du trečdaliai visų Lietuvos lenkų gerai moka rusiškai, bet lenkų kalba laiko savo kalba.

Lietuvoje apie 2.850.000 žmonių arba apie 85% visų krašto gyventojų gerai moka lietuviškai. Iš svetimtautių lietuviškai kalba apie 38% rusų, 11% lenkų, 15% ukrainiečių, 13% baltgudžių, 31% žydų, 48% latvių, 14% totorių, 42% čigonų.

Kaip matome, lietuviai tampa dvikalbe tauta. Tai nenuostabu. Be rusų kalbos nėra mokyklų, sunku susikalbėti administracijos įstaigose, ji neišvengiama kariuomenėje, gamyklose, pokalbiuose su bendradarbiais rusais, baltgudžiais, ukrainiečiais ir kt. tautybių žmonėmis.

Vilniuje, jo apylinkėse, Ukmergėje ir jos apylinkėse ir Kauno mieste apie 60-70 visų gyventojų moka rusiškai. Toliau seka pietinė Dzūkija (be Alytaus ir jo apylinkių), švenčionių ir Ignalinos rajonai, Akmenės ir Skuodo apylinkės, šakių rajonas Sūduvoje, Panevėžio ir šiaulių miestai su apie 50-60 kalbančių rusiškai. Sunkiausia rusų kalbą Alytaus ir Kelmės apylinkėse, kur rusiškai temoka tik apie 20-30% gyventojų.

(vc)

PRINTERS OPPORTUNITY

Young, fast growing division of Harle-Hanks Communications, a NYSE Fortune 100 company located in Southwest Miami, looking for experienced Cross Community Operator to handle operation and crew. Must be an "take charge" person who can manage people. Additional experience on 3-knife trimmer and gluer helpful. Top benefits, paid vacations and holidays. Call FRANK ANDERSEN,

(305) 232-4115

FOR FURTHER DETAILS. (2-6)

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony

Federal Savings and Loan Association

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Kirovo nužudymas ir 'ježovčina'

Sergėj Kirov (1886-1934), pagal L. Enc., 1934 metais buvo nužudytas Trockio šalininkų. Bet tai neteisinga sovietinė versija, kuri Stalinui mirus išbluko. Vėlesnės žinios ir N. Chruščiovo atsiminimai parodė, kad Kirovo nužudymas buvo Stalino sugalvotas, turint tikslą tuo nužudymu apkaltinti trockistus ir juos sunaikinti. Šiuos šurpius įvykius čia trumpai paminėsiu, pasinaudojant dalinai Montgomery Hyde veikalu 'A history of A Dictator'.

Kirovas jau 1905 ir 1917 metais buvo pasižymėjęs revoliucionierius. 1926 m. buvo paskirtas Leningrado kompartijos sekretorium, kartu būdamas ir Centro Komiteto nariu Maskvoje, kur jį stipriai rėmė Kuibishev, Ordžonikidze, Kosior, Radzutak - vėliau visi Stalino likviduoti. Dėl savo laisvesnių pažiūrų Kirovas įgijo Leningrade didelį populiarumą, kas labai nepatiko Stalinui.

Nekartą Kirovas buvo kviečiamas persikelti į Maskvą, į Politbiurą, bet Kirovas vis mandagiai atsakydavo - esą jis negalį pasitraukti iš Leningrado, kol ten dar nebaigtas penkmečio planas: likę dar trys metai. Supykęs Stalinas nutarė Kirovą likviduoti ir pavedė Jagodai slaptai organizuoti jo užmušimą.

Nuvykęs į Leningradą Jagoda pavedė vietos NKVD virš. pavaduotojui Zaporozec surasti Kirovui žudiką. Tas tuoj surado tokį Nikolajevą, kuris buvo išmestas iš tarnybos ir partijos, neturėjo pragyvenimo šaltinio, buvo nusivylęs komunizmu ir norėjo tik keršto. (Jo žmona dirbo Kirovo sekretoriato ir neva Kirovas apie ją sukosi.) Zaporozec įtikino jį, kad geriausias kerštas bus nužudyti kompartijos vadą Kirovą. Tuo tikslu įdavė

jam ginklą ir aptarė planą.

Kompartijos posėdžių metu Smolny rūmuose, vakare, Nikolajevas įėjo į rūmus su sargybos žinia ir pasislėpė koridoriaus užkampyje. Sutartu laiku Kirovas buvo iššauktas iš posėdžių salės į koridorių prie telefono. Ten jį Nikolajevas iš užpakalio ir nušovė. Tai įvyko 1934 m. gruodžio 1 dieną.

Kai tik žinia apie Kirovo mirtį pasiekė Maskvą, Stalinas tuoj su savo klika - Molotov, Vorosilov, Zdanov, Jagodov bei jo padėjėjais Agronov ir Mironov, o taip pat ir Stalino sekr. Poskrebišev - išvyko į Leningradą palaidoti Kirovą ir išardyti nusikaltėlius.

Po iškilmingo laidojimo, kurio metu jo karstą veidmainiškai nešė iš Maskvos atvykę svečiai su Stalinu priešakyje, prasidėjo kruvinas valymas. Daug galvų tada nusirito. Nikolajevą tardė pats Stalinas, dalyvaujant Jagodai. Į Stalino klausimus Nikolajevas davė gerus atsakymus:

- Kodėl tu nušovei tokį gerą žmogų?
- Aš nešoviau į jį, bet į Partiją.

- Kur tu gavai revolverį?
- Kodėl klausiate manęs? Apie tai klauskite draugą Zaporozec.

Stalino veidas pajuodavo iš pykčio. 'Išveskite jį' - isakė sargybai. Kai tik durys užsidarė, jis pašokęs prie stalo pagriebė Nikolajevą bylą ir sviesdamas ją į Jagodą suriko 'peckelis!'.

Kitą rytą atleido iš pareigų ir areštavo vietos NKVD viršininką Medvedevą, jo padėjėją Zaporozecą ir Kirovo sargybos virš. Borisovą, kuriuos greit likvidavo. Jagodą atleido iš pareigų tik 1937 metais. Jo nelikvidavo tuojau, nes reikėjo padėti naujam NKVD viršininkui Ježovui likviduoti trockininkus. Prasidėjo di-

džiųjų valymų ir procesų laikotarpis, vadinamas 'Ježovščina'.

Pirmiausia už Kirovo nužudymą buvo apkaltinti trockininkai - Kamenėvas, Zinovjevas ir dar 14 asmenų. Byla prasidėjo 1936 m. rugsejo 23 d Maskvoje. Teismo pirm. Ulrich, kaltino prokuroras Višinskis. Visi teisiamieji pripažino kalti. Sprendimas perskaitytas tik po septynių valandų (teismas taip ilgai tarėsi dėl to, kad norėjo atsiklausti Stalino nuomonės, kuris tuo metu atostogavo Soči, Kaukaze). Visi nuteisti sušaudyti.

Kamenėvas ėjo mirtin didvyriškai, bet Zinovjevas visą naktį raudavo, draskėsi, šaukėsi Izraelio Dievo, o vedant šaudyti priešinosi, laižė čekistui batus. Egzekucijoj dalyvavęs Stalino draugas, čekistas Pauker pasakojo Stalinui ir pamėgdžiojo Zinovjevą besišaukiantį Izraelio Dievo, o Stalinas susiėmęs pilvą kvatojosi.

Po to teismo Stalinas isakė Jagodai, padedant Ježovui, surinkti iš stovyklų ir kalėjimų 5000 trockistų ir juos be teismo, administracine tvarka sušaudyti.

1937.1.27 prasidėjo byla prieš Piatakovą, Sokolnikovą, Radeką ir 14 kitų. Visi buvo nuteisti ir sušaudyti, tik Sokolnikovas ir Radekas gavo po 10 metų kalėjimo, bet ir jie ten žuvo.

Piatakovas buvo gabus inžinierius, sunkiosios pramonės komisaro Ordžonikidzės padėjėjas. Ordžonikidze, Stalino draugas gruzinas, Piatakovą gynė ir parašė Stalinui: 'Koba (Stalino gruziška slapyvardė) tu naikini mano žmones. Aš pakelsiu pragarą ir t.t.'. Stalinas, per čekistą, nusiuntė komisariui revolverį ir parašė raštelį: 'Sergo, tu nusišauk, arba eisi į Liubianką ir būsi 'troikos' teisiamas.' Sergo ordžonikidze nusišovė.

Po Piatakovo-Radeko bylos

dar buvo teisiami dešinieji trockistai - Rykovas, Bucharinas ir 17 kitų. Teisme visi 'pripažino' kaltais, buvo nuteisti ir sušaudyti.

1937.VI.11 Maskvos laikraščiai paskelbė baisią žinią: maršalas Tuchačevskis ir septyni generolai nuteisti mirties bausme už šnipinėjimą svetimos valstybės naudai ir sprendimas įvykdytas.

Karo tribunolą sudarė maršalai - Vorosilov, Bliucher, Jegorov, Budionij ir gen. Sapozhnikov. Tribunolo sąstate dar buvo įtrauktas karo komisaro Vorosilovo politinis pavaduotojas Gamarnik, bet jis nusišovė nepasirašęs kaltinamojo akto prieš Tuchačevskį ir kitus, nes žinojo kad jie nekalti.

Su Tuchačevskiu buvo teisiami generolai: Primakov - rusas; Jakir, Feldman, Eide - žydai; Uborvičius, Putna - lietuviai; Kork - estas. Primakov, Jakir, Uborvičius, Kork - buvo karo apygardų viršininkai: S. Kaukazo, Ukrainos, Bielarusijos, Maskvos. Putna buvo sovietų karo atašė Londone.

Tuchačevskis ir pirmieji

trys griežtai laikėsi teisme, niekur neprisipažino kaltais. Kiti keturi buvo prieš teismą gerokai 'moksliškai apdirbti'. Jie 'prisipažino' ir kaltino pirmuosius. Sąmoningai buvo surežisuota kaltinamųjų pastatymas 'ant kontrastų'. Birželio mėn. gale visi buvo sušaudyti.

Vėliau, tokio pat teismo sprendimu, buvo sušaudyti maršalai - Bliucher, Jegorov, gen. Loktionov, Mežlauk, Alksnis, Bielov, Dybenko, Kri lenko. (Jegorov ir Loktionov lankė Lietuvos kariuomenę Kaune.)

Caras Jonas Ziaurusis išsilaukė sosto naudodamas savo sukurtą žmonių žudymo aparatą 'Opričina'. Stalinas gi išsilaukė dar žiauresniu valdymo aparatą 'Ježovščina', kur prieš nužudymą dar iškankindavo žmogų.

P. Lelis

WANTED JOURNEYMAN or 1ST
CLASSED SKILLED
KLUGE LETTERPRESS
OPERATOR

Experienced full-time. Embossing, foil stamping experience helpful. Steady work for qualified help, and fringe benefits. Send resume or call: AC-CENT EMBOSsing, 306 Washington, N. Minneapolis, Minn. 55401 612-332-4948. (1-7)

MATAS & TURNER REALTY

501 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119

486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
(CERTIFIED RESIDENTIAL APPRAISER)

ASSOCIATES

ROMA MAJOROVAS
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
ANTANAS KALVAITIS
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS

HOWARD TURNER — Attorney

Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

KAI PACAI VIEŠPATAVO LIETUVOJE

(3)

Dr. Algirdas Budreckis

V. Pacas — kancleris

Kartu su Mykolu Kazimieru iškilo Jiezo linijos atstovas Kristupas Zigmantas Pacas (1621-1684). Stepono ir Onos Rudaminaitės-Pacų sūnus. Jis buvo vienas iš žymiausių XVII a. Lietuvos valstybininkų. Prancūzų ambasadorius de Lumbres jį vadina "stipraus proto vyru", o jo dvarų revizorius Steponas Medekša laikė jį "pirmos eilės protu ne tik Lietuvos didžiojoje kunigaikštijoje, bet ir Karūnoje".¹¹

Nepaprastai ambicingas ir savanaudiškas politikas, kartais savo ir giminės reikalus statydavo aukščiau už valstybinius. Rėmė planus riebiais kyšiais, ar iš Prancūzijos ar Habsburgų imperijos. Kaip ir kiti Pacai, jis buvo labai religingas ir nesigailėjo pinigų bažnyčioms bei vienuolynams. Kai seimas pritarė jo sumanymui pargabenti į Lietuvą kamendulų ordiną, kancleris Kristupas Pacas 1664 m. nupirko Pažaislį su keliais kaimais ir pavedė italui architektui Fredu statyti ten bažnyčią su vienuolynu.¹²

Jaunas Kristupas Zigmantas Pačas mokėsi Krokuvoje ir Italijoje. Tėvui, Lietuvos pakancleriui Steponui Pacui mirus 1640 m., jis paveldėjo didelius dvarus. Grįžęs Lietuvon, pradėjo karjerą savo atsisakymu užimti arklininko vietą,¹³ pirmą kartą pademonstruodamas savo politines ambicijas, nes tais pat 1646 m. balandžio mėn. tapo Lietuvos didžiojo vėliavininku. Kelis kartus buvo išdo ir Vyriausio tribunolo narys. 1653 buvo seimo maršalka. 1656 m. tapo kakancleriu. Mirus kancleriui Stanislovui Albrechtui Radvilui, 1657 m. liepos mėn. buvo nominuotas ir Lietuvos kancleriu.¹⁴ Kristupas Pacas buvo paskirtas Lietuvos kancleriu 1658 m. kovo 2 d.

Kristupo Zigmanto Paco rankose buvo Lietuvos užsienio politikos vairo, kurį laikė iki savo mirties. 1658 m. Vincentui Gansiauskuiui pakliuvus į Maskvos nelaisvę, kiek laiko ėjo izdo administratoriaus pareigas pats kancleris. Jam teko daryti sunkius valstybinius sprendimus, kurie sukėlė prieš jį opoziciją, ypač smulkiojoje bajorijoje ir Lietuvos kariuomenėje. Prieš kanclerį Pacą buvo platinami paskviliai.

1658 m. jis pasisakė prieš Hadziačo uniją, kuri būtų padariusi Žečpospolitą trilypę uniją — Lenkijos, Lietuvos ir Ukrainos. Paco nuomone, pirma reikėjo susitarti su švedais ir Maksva, o paskui vesti derybas su ukrainiečiais. 1660 m. Olivos derybose su švedais jis gynė Livonijos reikalą, nes gerai suprato Rygos reikšmę Lietuvos gyvenime.

Buvo neramūs, pavojingi laikai. 1661 m. seime netikėtai karalius Jonas Kazimieras pasiūlė tuoj išrinkti jam įpėdinį — prancūzų Condé, bet bajorai griežtai pasipriešino. Susidarė konfederacija, prie kurios prisidėjo ir Lietuvos bei Lenkijos kariuomenės. Karalių Joną Kazimierą nustelbė lenkams baimės įvaręs Lietuvos kancleris Pacas, įteikęs visos Lietuvos vardu protesto manifestą ir grasinęs atsiskirti nuo Lenkijos. To pasėka — Jonui Kazimierui įpėdinis prancūzas nebuvo paskirtas. 1661-1662 m. susikonfederavusi Lietuvos kariuomenė nužudė iždininką ir lauko etmoną Gansiauskį ir reikalavo Kristupo Paco galvos dėl "jo absoliutinių tendencijų, siekiant panaikinti laisvą karaliaus rinkimus". Pacas drąsiai pasisakydavo visais svarbiais klausimais.

Žečpospolitos užsienio politikoje buvo išgalėjusi Prancūzijos įtaka. Prancūzė karalienė Marija Liudvika bandė išgyti palankių žmonių. Ji to siekė papirkimais, urėdų dalinimais ir net išleisdama savo dvaro damas prancūzes už įtakingų vyrų Lietuvoje ir Lenkijoje. Savo auklėtinę Mariją Kazimierą de la Grange d'Arquien ji ištekinio už lenkų didiko Jono Zamojskio, o šiam mirus 1665 m. už lenkų lauko etmono Jono Sobieskio. Mirus Pražmovskiui, Lenkijos prancūzų partijos galva tapo etmonas Sobieskis. Nelinkdamas į vidaus karą, jis sugebėjo išvengti konflikto su bajorais ir toliau gynė kraštą nuo turkų.

TRAUKINIŲ Į POLIARINĘ VASARĄ... (14)

Didžiausiame savo plote
pasaulyje mieste...

Henrikas Stasas

Tik išlipus iš traukinio pastebėjome dviejų aukštų medinį pastatą greta stoties, kurio priekyje buvo lenta su stambiu užrašu 'Jarnis Hotell'. Tai buvo tikra staigmena šios dienos kelionėje, nes nereikėjo ieškoti viešbučio ir rūpintis nakvyne.

Cia tuoj pat gavome gražų, šviesų kambarį antrame aukšte. Kambario langai kaip tik buvo nukreipti į vakarus, kur virš juodų kasyklos kalnų dar vis kabojo auksinis saulės diskas - rūdos kasyklos buvo čia pat, tik geležinkelis ir siauras, pelkėtas tundros ruožas jas skyrė nuo viešbučio. Saulė švietė tiesiai į mūsų langus, pripildydama kambarį nei-prasta poliarine šviesa ir nežinau ar būtime užmigę nenuleide juodas, šviesos nepraleidžiančias užuolaidas.

Taip visą naktį saulė nepajudėjo iš vietos ir tik anksti rytą vėl pradėjo savo dienos kelionę, žadindama poliarinės vasaros augmeniją. Pakilome gana anksti ir tuoj po pusryčių išskubėjome pasidairyti po tolimos šiaurės geležies centrą ir jo apylinkes. Tik išėjus iš viešbučio jau susidūrėme su šio miesto simboliu: ogi štai, tarp viešbučio ir stoties pastato, keturi iš geležies nuliedinti vyrai, su ilga plieno sija ant pečių, sveikina kiekvieną čia atvykusį. Nemanau, kad kas kitas galėtų savo miestą geriau reprezentuoti, kaip šie keturi geležies vyrai, nes be geležies rūdos kasyklų Kirūna šiandien visiškai neegzistuoja.

Pro šią įdomią skulptūrą iš-

jome į stoties aikštę, iš kurios ejo plati gatvė į kalną, apaugusį lieknais berželiais. Tarp šių - į visas puses šakojosi takai su poilsio aikštelėmis. Parką lyg į dvi dalis dalindamas, nuo kalno per uolas putodams ir šniokšdams ritosi upelis, suteikdamas šiam tolimos šiaurės kampeliui maloniją, bet kartu ir šaltą vasaros nuotaiką. Berželiai čia augo gana skurdžiai. Gal kiek daugiau žalumo ir spalvos šiai aplinkai suteikė žemę dengę bruknynojai ir gelsva žolė. Buvo jau birželio vidurys, tačiau beržai buvo tik sužaliavę ir jų šakelės dar tik labai kukliomis spalvomis skleidė poliarinės vasaros grožį ir lengvam vėjeliui pučiant vos sparnuotu lengvumu šlamėjo šioj ramioje šiaurės gamtoje.

Atrodo, kad ne tik suaugę šį jaukų gamtos kampelį pamėgę, bet ir Kirunos jaunimas, kuriuos čia kas rytą matydavom su grėbliais ir šluotomis besidarbuojančius. Ir todėl čia buvo taip švaru, kad niekur nesimatė nei rudens paliktų lapų, nei sausos šakelės ar popierio. Tai tikrai gražus Kirunos moksleivių pavyzdys kitų kraštų jaunimui.

Vingiuotu taku užlipome į kalną, iš kur toli matėsi tundra. Per ją, kaip mėlynas asfaltas kaspinas, raitėsi kelias į Narviką, o tolimoje - sniegu padengti kalnai. Priešingoje kalno pusėj prasideda Kirunos miesto gatvės.

Kiruna - nedidelis miestas, turintis tik 26,000 gyventojų, ta-

čiau geografiniai skaitomas vienas didžiausių pasaulyje. Mat, miesto teritoriją sudaro 13,000 kv. km., kas yra maždaug pusė Belgijos teritorijos.

Tai naujas tolimos šiaurės miestas su moderniausiais šių laikų įrengimais. Čia veikia keletas didelių supermarketų, universalinė parduotuvė, keli kinai, kavinės, viešbučiai ir t.t. Kiruna galima lyginti su bet kuriuo Stockholmo priemiestiu. Šalia pramonės, prekybos ir pramoginių įrengimų čia yra ir visa eilė mokslo įstaigų: geofizinis institutas, švedų erdvės tyrinėjimo centras, EISCAT su mižiniškom antenomis, kurios siunčia radijo impulsus į erdves ir t.t. Be to, miestas aprūpintas nepaprastai modernia technologija kovoti su žiauriu arktikos klimatu: gamta per metus čia keičiasi iš vieno kraštutinumo į kitą - dalis gyvenimo čia vyksta visiškai šaltose, kita dalis nuolatinėje šviesoje.

Kiruna -- tikras poliarinio rato fenomenas, nes prieš 100

metų miestas čia dar visai neegzistavo. Pirmiausia čia, lapų gyvenamam centre, iškūrė geležies rūdos kasyklos, o vėliau, lapų buvusiose žiemos bei vasaros ganyklose, ir pats Kirunos miestas. Prieš tai čia buvo tik lapų gyvenvietės, kuriose klestėjo jų tautinė kultūra ir dominavo elnių ūkiai. Dabar čia gyvena tik 10% lapų kilmės žmonių, tačiau ir šie, gerokai nutautėję, dirba įvairius miesto darbus bei verčiasi prekyba. Tikrai labai maža dalis lapų dar augina

Jukkasjarvi lapų sodybos elnius ir palaiko tradicinį ūkininkavimo būdą.

(Bus daugiau)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED PHYSICAL THERAPIST

TO HEAD THE DEPARTMENT to work and live in a small congenial community and a 84 bed general hospital in Southeast Oklahoma. Beautiful green country. Salary commensurate with experience & ability. WRITE OR CALL: LEFLORE COUNTY MEMORIAL HOSPITAL 105 WALL STREET POTEAU, OK. 74953 918-647-8161 (4-8)

QUALITY CONTROL SUPERVISOR

2-5 years exp. with high volume consumer oriented product. Mechanical/electric product, gasoline engine is ideal. 2-5 years in quality control supervision or production supervision. Good communication skills both written and oral. Good basic knowledge of QC/QA procedures. Thoroughly familiar with basic inspection techniques. Send resume and salary requirements to:

PERSONNEL MANAGER

BEAIRD-POULAN/

Weed Eater Division—Emerson Electric Co.

#1 Poulan Dr.

Nashville, Ar. 37182

EOE M/F

(4-10)

1667 m. Sobieskis sumušė totorius ir kazokus ties Podhaicais ir 1668 m. pavasarį, triumfališkai grįžęs į Varšuvą, buvo pakeltas į didžiulius etmonus. Jo aršiausiais priešais Lietuvoje buvo Pacai, kurie bijojo jo absoliutinių polinkių.

Karalienei Marijai Liudvikai pavyko patraukti Lietuvos kylančią Pacų šeimą į prancūzų partiją: Kristupas Pacas vedė Klarą Izabelę grafitę de Mailly Lascaris ir pasidarė Lietuvos prancūziškos politikos šulu. Netrukus po to gavo valdyti karališkų dvarų Lietuvoje.¹⁵

Žečpospolitos vidaus reikaluose kancleris Pacas buvo už reformas, kurios susitvirtintų karaliaus valdžią. Būdamas Lietuvos prancūzų partijos vadu, 1661-1667 m. Pacas rėmė de Condé arba Enghien būsimos kandidatūros mintį. Kartais grasino nutraukti Lietuvos uniją su lenkais ir prancūzų kandidatą Condé pastatyti Lietuvos sostan.

VI. Kancleris Pacas gina Lietuvos interesus seimuose

Nors jau karaliaus proteguojamas, kancleris Pacas pasirodė Lietuvos valstybingumo gynėju bendruose Žečpospolitos seimuose, reikšdamasis ne kiek silpniau už sukompromituotus Radvilų giminės didikus.

1664 m. karas su Maskva dar tebėjo, tad lietuviams reikalaujant buvo paskirta atskira Lietuvos konvokacija.¹⁶ Jos idėja neabejotinai priklausė kancleriui Kristupui Pacui ir etmonui Mykolui Pacui. Minsko atstovai, jų priešai, po seimo į Slonimo pilies teismo knygas įtraukė viešą protestą, kuriame kaltina Pacus veikus prieš unijos ryšius (in convulsionem vinculorum unionis, y ciagnąc na dismembratiją) ir privačiame Lietuvos senatorių bei atstovų pasitarime suagitavus reikalauti konvokacijos. Pacai, esą, sakė, kad lenkai Lietuvos reikalų nepaisą, ir tik savo konvokacijoje Lietuva tegalinti pasirūpinti ir karo ir taikos reikalais.

Pacai savo proteste, įtrauktame į Brastos pilies teismo knygas, visus tuos kaltinimus atmeta ir nutarimą dėl konvokacijos išaiškina kiek kitaip. Esą, kancleris jokių privačių pasitarimų nešaukęs, bet

tik, kaip paprastai, pirmininkavęs atskiruose lietuvių posėdžiuose, ten jis jokios agitacijos prieš lenkus nevedęs, bet tik iš savo urėdo pareigos iškėlęs klausimą: ką tokiu sunkiu metu reikia daryti? Deryboms su Maskva buvę nutarta paskirti delegaciją, ir ji buvusi paskirta ne separatine, bet paties karaliaus, o Lietuvos sukonfederavusios kariuomenės apmokėjimo reikalu daugumas posėdžio dalyvių siūlė sušaukti Lietuvos konvokaciją. Tokios konvokacijos juk buvusios sušauktos 1614 m., 1617 m., 1633 m. ir Lenkija joms nesipriešinosi. Iš pačių lietuvių tame posėdyje prieš konvokaciją tepasisakė vos trys atstovai. Bet ir jie priešinosi tik dėl to, kad neturėję instrukcijose tuo reikalu įgaliojimų. Prieš konvokaciją jie neprotestavę, tik palikę klausimą išspręsti savo seimeliams. Karalius Jonas Kazimieras su konvokacija taip pat sutikęs.

Aišku, kad šis Pacų aiškinimasis buvo tik reikalo iškeltas, o Minsko atstovų jiems daromas priekaištas labai suprantamas. Nepasitenkinimas Lenkija, kuri mažai tesirūpino parama Lietuvai, buvo gyvas nuo pat karo su Maskva pradžios ir aiškiausiai buvo suformuluotas 1655 m. sutarty su švedais Kėdainiuose. Pacai prie to viešai prisipažinti negalėjo, nes jie atstovavo katalikų interesams, bet iš esmės pats konvokacijos reikalavimas kaip tik tą patį rodė: savo reikalus patys lietuviai susitvarkysime.¹⁷

(Bus daugiau)

11. Kristupas Zigmantas Pacas, *Lietuvių Enciklopedija*, XVI, Bostonas, 1960, p. 308.
12. V. Sruogienė, p. 599.
13. Buvo arklininku 1646 m. balandžio 13-28 d.d.
14. J. Wolff, *Senatorowie i dygnitarze*.
15. V. Sruogienė, p. 589.
16. Konvokacija — Lietuvos pavių astovų ir senatorių suvažiavimas, faktiškai Lietuvos didžiosios kunigaikštijos seimas, sprendęs jos bėgamuosius reikalus. Jų pradžia tenka laikyti pirmųjų tarpvaldžių gausius suvažiavimus, tada šauktus dar priešunijinės Lietuvos tvarka. Vėliau konvokacija buvo Lietuvos seimas, sudarytas iš pavių astovų ir senatorių, t. y. iš tų pačių asmenų, kurie į bendrą Žečpospolitos seimą vyksta.
17. Adolfas Šapoka, *Lietuva ir Lenkija po 1569 metų unijos*, Kaunas, 1938, p. p. 45-46.

KANADOS LIETUVIAI

J. Varčius

FILMAS

"ANTANAS SMETONA"

Toronto Lietuvių Namų kultūrinei komisijai pakviestas, LB St. Catharines apylinkės pirm. A. Šetikas parodė filmą apie buvusį pirmą ir paskutinį nepriklausomos Lietuvos prezidentą Antaną Smetoną. Filmą buvo rodomas LN Mindaugo menėje, kurios pasiūlymą susirinko per 300 žmonių.

Įvadinį žodį tarė LN kultūrinės veiklos komisijos pirm. V. Kulnys, supažindinęs dalyvius su pagrindinėmis A. Smetonos biografinėmis žiniomis.

Antanas Smetona nepriklausomos Lietuvos atstatymo istorijoje buvo vienas iš aktyviausių veikėjų. Jaunystėje kaip žurnalistas su plunksna kovojo prieš rusus pavergėjus ir atgavus spaudą redagavo "Vilniaus žinias", "Lietuvos ūkininką", vėliau "Vairą" ir "Viltį". 1919 m. Lietuvos tarybos išrinktas Lietuvos prezidentu ir 1920 m. po rinkimų perdavęs šias pareigas naujam prez. A. Stulginskiui. 1926 m. gruodžio 19 d. Lietuvos seimas vėl išrinko A. Smetoną prezidentu. 1940. VI. 15 rusams okupavus Lietuvą, jis neatsisakė iš prezidento pareigų, pasitraukė protestuodamas

į Vokietiją, iš kur per Šveicariją, Portugaliją, Braziliją atvyko į Jungt. Amerikos Valstybes ir pastoviai apsigyveno Clevelande.

Dokumentinis filmas "Prezidentas Antanas Smetona" sudarytas iš nepriklausomoje Lietuvoje ir Amerikoje darytų filmų ištraukų. Pirmas filmo vaizdas — mėlynos spalvos fone "Gintaro" filmų bendrovės geltona emblema ir filmą gaminusių pavardės: P. Jasiukonis, dr. B. Venckus ir kiti. Po šių sekė A. Smetonos paveikslas ir filmo pranešėjas supažindino žiūrovus su buvusiu prezidentu. Filmą dominavo pranešėjo balsas, kuris aiškino vaizdus ir istorinius įvykius Lietuvoje, palydimas švelnių lietuviškos muzikos garsų.

Pirmoje filmo dalyje buvo parodytas buvęs prezidentas nepriklausomoje Lietuvoje: iškilmės švėkšnoje 1936 m. šventinant "Saulės" gimnazijos rūmus, Pasaulio lietuvių sporto olimpiados atidarymas, tarp tautinės krepšinio žaidynių paradas ir kiti vaizdai. Filmą žiūrovus, kurie patys ne tik prisimena, bet ir patys dalyvavo ar matė tas iškilmes, gerokai susigraudino, kad visa tai jau praeityje ir niekad nepasikartos tos laisvės dienų iškilios šventės.

Šio filmo dalies vaizdai nebuvo ryškūs, bet jie buvo brangūs kiekvienam lietuviui, kaip mokslininkui senos pageltusios istorinės knygos puslapiai.

Antroje filmo dalyje buvo parodytas A. Smetonos sutikimas Clevelande, apsilankymas pas prezidentą Roosveltą, jam pagerbti suorganizuoti banketai ir pabaigoje — jo liūdno laidotuvių, užvertusios mūsų prezidento gyvenimo paskutinį lapą.

Filmo rodymas užtruko 45 minutes. Visi buvo dėkingi A. Šetikui už filmo parodymą, kuriam publika atsilygino širdingais plojimais.

FILATELIJOS PARODA

The 500th Anniversary of the death of St. Casimir

Toronto lietuvių filatelijų draugija ruošia vien tik lietuvių filatelijų draugijos parodą LITHPEX VI, balandžio mėn. 14-15 d. Toronto Lietuvių Namų Mindaugo salėje. Vardas LITHPEX yra padarytas iš angliško pavadinimo — LITHUANIAN PHILATELIC EXHIBITION. Paroda yra rengiama paminėti Lietuvos globėjo šv. Kazimiero 500 m. mirties sukaktį. Į šią parodą kviečiami Kanados ir J. A. Valstybių filatelistai dalyvauti su savo įvairiais pašto ženklų rinkiniais. Registruotis prašome iki kovo mėn. pabaigos.

Šv. Kazimiero retai sukačiai paminėti Toronto liet. fil. draugija yra paruošusi filatelinį-suvenyrinį voką su šv. Kazimiero atvaizdu, kuris kovo mėn. 4 d. bus antspauduojamas Toronto pašte su specialiu antspaudu. Šis suvenyrinis vokas yra sukurtas dailininko P. Vaškio.

Toronto lietuvių fil. draugijos susirinkimai vyksta kiekvieno mėnesio antrą sekmadienį, 4 val. po pietų Lietuvių Namų, 1573 Bloor St. W., posėdžių kambaryje. Kas renka pašto ženklus ir norėtų įsijungti į šią organizaciją, yra kviečiami atsilaikyti į sekantį susirinkimą vasario mėn. 12 d. 4 val.

• "Vilniaus" karalaitės rinkimų balius rengiamas š. m. vasario 11 d., šeštadienį, Mindaugo salėje. Organizacijos prašomos pasiūlyti kandidatus karalaitėi išrinkti ir jų pavardes pranešti renginio komisijos

BOSTONO LIETUVIAI

A. A. SMUKININKO IZIDORIAUS VASYLIŪNO MIRTIES METINĖS

Sausio 22 d. So. Bostone šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje buvo atnašaujamos šv. Mišios už a. a. Izidoriaus Vasyliūno sielą (žmonos auka). Per mišias solo giedoto solistas Benediktas Povilavičius.

Po mišių, parapijos salėje apie smukininką Izidorių Vasyliūną kalbėjo komp. Jeronimas Kačinskis, prisimindamas jo meilę muzikai ir gyvenimui muzikai.

Sol. Benediktas Povilavičius, akompanuojant Jeronimui Kačinskui, savo sodriu bosu gražiai atliko meninę minėjimo dalį. Po to visi susirinkę buvo pavaišinti kavute ir užkandžiais. Visu tuo rūpinosi našlė Elena Vasyliūnienė.

NAUJAS TALENTAS

Lietuvių Moterų Federacijos Bostono klubo susirinkime sausio 21 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos patalpose, prelegentu buvo buv. Vilniaus operos solistas Stasys Liepas. Tik šį kartą jis nedainavo, o labai gyvai ir įdomiai su vaidyba skaitė savo satyrinius ir humoristinius rašinius. Kad Stasys Liepas parašo į laikraščius kai ką iš savo kūrybos, tą žinojom, bet kad jis taip įdomiai ją pats perduoda, pirmą kartą teko girdėti. Tai jo naujas ir įdomus talentas. Sėkmės ir toliau tęsti pradėtą naują sritį.

KALBĖS ZITA KRUKONIENĖ

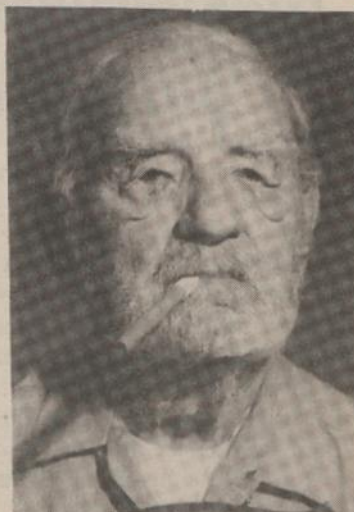
Bostono inžinierių draugijos (ALIAS) susirinkime vasario 17 d. inž. Juozo Rasio namuose Cambridge, Mass., kalbės Bostono Lituanistinės mokyklos vedėja Zita Krukonienė. Inžinierių draugija, Vasario 16 d. minėjimo išvakarėse visada turi ta progą susirinkimą su specialia programa ir visada surenka gausias aukas Lietuvos laisvinimo darbams.

PAMINĖJO POETĄ ANTANĄ MIŠKINĮ

Laisvės Varpas sausio 22 d. programoje plačiai paminėjo poetą Antaną Miškinį, kuris mirė 1983 m. gruodžio

pirmininkei Rūtai Pacevičienei, telef. 248-9459.

• Užgavėnių karnavalas, š. m. vasario 25 d., šeštadienį, Lietuvių Namuose: jaunimo popietė, kaukių vakaras ir meno darbų paroda. Organizacijos ir menininkai kviečiami dalyvauti ir registruotis LN raštinėje. (jv)

• A. A. Jonas L. Kasmauskas, ALT S-gos Bostono skyriaus garbės pirmininkas, mirė sausio 22 d. sulaukęs 100 metų ir 8 mėnesių.

16 d. okupuotoje Lietuvoje. Apie poetą Miškinį kalbėjo rašytojas Stasys Santvaras, išryškindamas Antano Miškinio įnašą į mūsų literatūrą, o taip pat tremtį Sibire, kur jam teko vargti bene aštuonerius metus. Kalbėtojas pabrėžė, kad nepriklausomoje Lietuvoje Antanas Miškinis susilaukė visuotinio pripažinimo drauge su poetais Jonu Aisčiu ir Bernardu Brazdžioniu. Jo kūryba yra būdinga meilė Lietuvos žemei, jos gamtai, lietuviškam kaimui. Pailiustruojant tą kūrybą, perduotas Antano Miškinio eilėraštis "Daina apie Lietuvą". Jį išreikšt skaitė aktorė Aleksandra Gustaitienė.

NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo minėjimas South Bostone įvyks vasario 19 d.

Vasario 16 d. nuo 9:30 iki 10 val. ryte Minkų radijo valandėlė turės specialią programą Lietuvos nepriklausomybės šventės proga iš tos pačios stoties AM banga 1360.

Vasario 16 d. vakare nuo 8:05 iki 9 val. Laisvės Varpas turės specialią programą Lietuvos nepriklausomybės šventei iš WBET stoties banga 1460.

GALVOSŪKIO SPRENDIMAS

1. AVIS. 2. ŠUO. 3. KATĖ. 4. KARVĖ. 5. PELĖ. 6. KURMIS. 7. LAPĖ. 8. ŽĄSIS. 9. MUSĖ. 10. UODAS. 11. VORAS. 12. SAKALAS.

VACIO KAVALIŪNO ROMANAS DALIA

Kietais viršeliais su aplanuku dail. Vlado Stančikaitės-Abraitienės, 236 psl. Kaina 7 dol. Išleido Viltis.

— I Š K I R P T I —

Siunčiu 7 dol. ir prašau atsiųsti Vacio Kavaliūno naują romaną DALIA. (Vilties draugijos nariams kaina 5 dol.).

Persiuntimo išlaidoms pridėti 1 dol.

DIRVA

P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

Pavardė ir vardas

Adresas

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

Remiamas lietuvių teisėms ginti komitetas

Korp! Neo-Lithuania Chicagos skyriaus naujoji valdyba š.m. sausio 15 d. T.T. Namuose sušaukė sueigą ir pateikė 1984 metų veiklos planą.

Sueigai pirmininkavo pati pirmininkė Rasa Plioplytė, o sekretoriavo Jonas Savickas. Minutės susikaupimu pagerbta tragiškai žuvusi filisterė Kristina Dargienė ir perskaičyti Dargių šeimos padėkos laiškeliai. Džiugu, kad ir jaunieji kolegos laikosi tradicijų ir tinkamai pagerbia savo narius.

Nedalyvaujant iždininkui Vytautui Liškūnui, metinės šventės apyskaitą perskaitė vicepirm. Kazė Brazdžionytė, susirinkusius pradžiuginusi gera žinia, nes dalyvavo didelis skaičius korporantų bei jų svečių ir gauta gražaus pelno. Metinį veiklos planą pateikė pirm. R. Plioplytė. Plane, be eilinių informacinių sueigų, numatyta žiemos iškyla 1.29 d. Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 66 metų sukakties minėjimas II.19 d., užgavėnių karnavalas - Las Vegas vakaras III.10 d., gegužinė V.20 d., išvyka prie ežero, dalyvavimas Darbo dienos savaitgalio išvykoje, organizuojamoje vyr. valdybos VIII.31-IX.3 dienomis, metinė šventė XI.10 d. ir kt. renginiai.

Po trumpų diskusijų ir pasisakymų veiklos planas buvo priimtas ir palinkėta valdybai sėkmingai jį įvykdyti.

Paraginta dalyvauti fil. Eglės Juodvalkės naujosios poezijos knygos "Pas ką žiedas žydi" sutiktuvėse, ruošiamose š.m. vasario 17 d. 7:30 v.v. Jaunimo centro kavinėje ir Pedagoginio Lituanistikos instituto suaktyviniame ir absolventams diplomų įteikimo vakare sausio 29 d.. Tarp absolventų yra ir mūsų veiklieji nariai: Kazė Brazdžionytė ir Vytas Plioplys. Kai mes užsiimame daugiau pramoginiais reikalais, tai bent dalyvaukime kitų rengiamuose kultūriniuose pobūviuose.

Baigus einamuosius reikalus, V. Plioplys plačiau pakalbėjo apie OSI (Office of Special Investigation) veiklą ir paskleidė Lietuvių teisėms ginti komiteto informaciją. LTC komitetą sudaro mūsų veiksmų VLIKo, ALTo ir LB-nės deleguoti atstovai. Prie šio komiteto lėšoms telkti, veikia Lietuvių teisėms ginti fondas. Aukotojai čekius rašo American-Lithuanian Rights Fund, Inc. ir siunčia 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Il. 60636. Aukotojui pageidaujant, jo pavardė visai neskelbiama. Komitetas gelbsti į bėdą patekusius tautiečius ir renka aukas, nes bylų vedimas yra pasakiškai brangus. Reikia visų tautiečių talkos.

Sueigai pritarus, Lietuvių teisėms ginti komiteto veiklą paremti paskirta 500 dol. Tai

pusė gauto pelno, rengiant Korp! šventę. Sektinai pavyzdys ir kitoms organizacijoms, kaupiančioms kasoje pinigus, bet nesiryztančioms stambesnėmis sumomis paremti bendrus reikalus.

Po sueigos pabendrauta prie kavos puoduko ir gardumynų.

RŪPINASI VYRESNIO AMŽIAUS LIETUVIAIS

JAV LB Krašto valdybos sudėtyje, sėkmingai veikia socialinių reikalų taryba. Krašto valdybai vadovauja dr. Antanas Butkus, buvęs pirmasis Socialinių reikalų tarybos pirmininkas ir Clevelando lietuviams išrūpinęs (su kitų talka) federalinės valdžios paskolą vyr. amžiaus žmonėms namams pastatyti. Tai bus pirmieji tokio pobūdžio namai Amerikoje. Kanados lietuviai tokius namus jau turi Toronte ir Hamiltone.

Siuo metu Socialinių reikalų tarybai pirmininkauja energingo visuomenininkė, Chicago lietuviams gerai pažįstama vyresnio amžiaus lietuvių globėja ir rūpintoja, Danguolė Valentinaite. Prieš porą metų jos rūpesčiu buvo užpildytos anketos ir surinktos reikiamos žinios apie vyresnio amžiaus lietuvių padėtį, gyvenimo būdą ir ekonominį stovį.

Siuo metu Socialinių reikalų taryba baigia atlikti paruošiamuosius darbus dėl namų statybos ir pradeda vykdyti. Žinomam Lemonto meistelyje yra užtikta didokas žemės sklypas (yra du 5 ir 7 akierių sklypai, tik gatvės perkirsti) ir vedamos derybos viena iš jų įsigyti. Projektui įvykdyti ir gauti federalinę paskolą, reikia turėti žemės sklypą ir numatomų statyti namų planą. Planas paruoštas 60-čiai vienetų ir tilptų 4-5 aukštų pasta te. Vieno miegamojo numatoma 75% butų, o likusieji 25% turėtų tik vieną erdvų kambarį. Pirmasis aukštas paliekamas bendriesiems reikams: susirinkimams, poilsavimui, medicininiams, socialiniams bei ūkiniais reikams.

Sklypui nupirkti ir paruošiamųjų darbų išlaidoms padengti reikalingos lėšos. Socialinių reikalų taryba ir statybos komitetas pinigų neturi, o be pinigų nieko negalima padaryti. Lėšoms telkti sudaromas komitetas, kuris turės rūpintis surinkti reikalingus pinigus. Tai sunkus ir nedėkingas darbas. Žinome, kad visi didesni projektai įvykdomi visų talka ir aukomis. Socialinių reikalų taryba, komitetai ir net profesionalai - inžinieriai, teisininkai - dirba negaudami atlyginimo. Jų pasišventimas ir talka skatina ir visus lietuvius prisidėti prie vykdomo projekto. Atsimintina, kad šį darbą atlieka daugiausiai jaunesnieji lietuviai, norėdami padėti vyresnio amžiaus žmonėms. Tai labai džiugus ir įsidėmėtinas reiškinys.

Socialinių reikalų taryba posėdžiavo sausio 17 d. naujojoje būstinėje: 2636 W. 71 St. Chicagoje. Po posėdžio buvo painformuoti spaudos bendradarbiai apie numatytus artimiausius užmojus.

Konferencija socialiniams klausimams svarstyti šaukiama balandžio 7-8 d.d. Jauni-

VIENINGAI ŠVĖSKIME VASARIO 16 D. ŠVENTĖ

Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, Vasario 16 d. šventės proga, reiškia didžią pagarbą Lietuvos nepriklausomybės kovų savanoriams, partizanams ir visiems kovų dalyviams dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės.

Lietuvių tauta, okupacijos sukrėsta, pradžioje spontaniškai, vėliau organizuotai stojo kovon su okupantais. Į pirmąsias šios kovos gretas 1943 m. lapkričio 25 d. įsirikio Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas. Jis savo Atsišaukime į Tautą 1944 m. vasario 16 d. pareiškė:

"Lietuvių Tauta, siekdama išlaisvinti Lietuvą iš okupacijos ir atstatyti Lietuvos valstybės suvereninių organų svetimos jėgos laikinai sutrukdytą veikimą, yra reikalinga vieningos politinės vadovybės. Tam tikslui politinės lietuvių grupės, kaip tautos politinės minties reiškes ir vykdytojos, nutarė sujungti visas savo jėgas bendram darbui ir sudarė Vyriausiąjį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą — VLIK.

"Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, pradėdamas savo darbą skelbia:

"LIETUVIŲ TAUTOS LAISVĖ IR LIETUVOS VALSTYBĖS NEPRIKLAUSOMYBĖ YRA TAUTOS EGZISTENCIJOS IR JOS VISOKERIOPOS GEROVĖS BŪTINOJI SĄLYGA".

Tai VLIKo pagrindas ir tikslas.

Šiam tikslui siekti, VLIKas per 40-tį metų memorandumais vyriausybėms, tarptautinėms institucijoms ir organizacijoms tiesiogiai, ar sudarydamas specialias Lietuvą reprezentuojančias delegacijas, ir taip pat ELTOS biuleteniais (lietuvių, italų, anglų, prancūzų, vokiečių ir ispanų kalbomis), atskirais leidiniais ir radijo bangomis, nuolatos kėlė aikštėn Sovietų įvykdytą Lietuvos aneksiją, jų vykdomą genocidinę politiką ir nesiliaujančius žmogaus teisių pažeidimus, ir reikalavo, kad Sovietai pasitrauktų iš Lietuvos ir būtų garantuotas laisvas Lietuvos suvereninių teisių vykdymas.

Paskutinių kelių metų bėgyje pakartotini pareiškimai Madrido Konferencijoje, Jungtinėse Tautose ir atskirų kraštų parlamentuose liečiantys Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių būklę, ypač 1983 m. sausio 13 d. Europos parlamento rezoliucija, raginanti perduoti Pabaltijo valstybių klausimą Jungtinių Tautų Dekolonizacijos pakomisei rodo stiprėjantį Lietuvos laisvės bylos suaktualėjimą, kas suteikia naujos vilties ir įpareigoja mus dar daugiau sustiprinti mūsų pasiryžimą ir išplėsti veiklą. Šiais, VLIKo 40-tais sukaktuviniais metais švėsdami Vasario 16 d. šventę, vedini Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės žvaigždės, vieningai tęskime šią kovą kas raštu, žodžiu ar auka.

Lietuviško solidarumo dvasia telydi mūsų darbus.

Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

"Amber Holidays"

1984 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

BALANDŽIO 18 — \$1114.00	LIEPOS 9 — \$1618.00
GEGUŽĖS 9 — \$1114.00	LIEPOS 18 — \$1361.00
GEGUŽĖS 14 — \$1335.00	RUGPIŪČIO 1 — \$1361.00
GEGUŽĖS 30 — \$1361.00	RUGPIŪČIO 13 — \$1528.00
BIRŽELIO 11 — \$1315.00	RUGSĖJO 5 — \$1361.00
BIRŽELIO 18 — \$1528.00	RUGSĖJO 17 — \$1127.00
BIRŽELIO 20 — \$1361.00	RUGSĖJO 26 — \$1142.00
SPALIO 3 — \$1268.00	

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai — Vilnius, Ryga, Talinas, Maskva, Leningradas.

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupės lydės vadovai.

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite 1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Istaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkom dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

mo centro Ciurlionio galerijoje. Į konferenciją kviečiami visi soc. reikalų darbuotojai. Joje bus visa eilė paskaitų soc. klausimais ir aptariama šios srities lietuvių veikla bei atsiekimai.

Soc. reikalų taryba organizuoja ekskursiją į Pietų Amerikos kraštus lapkričio 23 - gruodžio 6 dienomis. Dėl smulkesnės informacijos kreiptis į Birutę Zalatorienę, Foremost Travel and Tours, 150 So. Wacker Dr., Chicago, Il. 60606, tel. 312-346-6643 arba į Danguolę Valentinaite, 7218 So. Whipple Ave., Chicago, Il. 60629, tel. 312-434-0935.

Be to, soc. reikalų taryba savo būstinėje - 2636 W. 71 St - teikia nemokamus patarnavimus vyresnio amžiaus lietuviams kiekvieną šeštadienį 9-13 val., socialiniais, pilietybės, mokesčių ir kitais reikalais. Antradieniais 4-6 val. p.p. matuojamas kraujospūdis; ketvirtadieniais 10-11:30 val. ryto, dr. Vižinas atlieka bendrą sveikatos patikrinimą.

Vyresnio amžiaus lietuviai prašomi pasinaudoti nemokamai teikiama patarnavimais ir patarimais.

Norintieji pasinaudoti senjorams numatytais statyti namais, prašoma kreiptis į Danguolę Valentinaite.

ANTRAM KAIMUI 20 METŲ

Satyros teatras ANTRAS KAIMAS, šiais metais švenčia 20 metų veiklos sukaktį. Jubiliejiniai spektakliai įvyks vasario 4 ir 5 dienomis Jaunimo centro didž. salėje. Bilietai gaunami Vaznelių GIFT INTERNATIONAL prekyboje, 2501 West 71st St., Chicago, Ill. 60629.

Spektakliuose dalyvauja ir veteranai, šiuo metu pasisklidę po visą Ameriką.

POEZIJOS KNYGOS SUTIKTUVĖS

Poetės Eglės Juodvalkės poezijos rinkinio "Pas ką žiedas žydi" sutiktuvės ruošia Ateitininkų sėdraugių Chicagos skyrius š. m. vasario 17 d. (penktadienį), 7:30 val. vak. Jaunimo centro kavinėje.

Programoje: dr. Marija Stankus-Saulaitė, poetė Eglė Juodvalkė, Ginta Remeikytė, Ramutė Bartuškienė ir Vainis Aleksa.

Po programos pasidalinimas išpūdziais, pabendravinimas ir pasivašininimas.

DAYTONA BEACH

A. L. TAUTINĖS SAJUNGOS DAYTONA BEACH SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Š. m. sausio mėn. 19 dieną Vytauto ir Stellos Abraičių namuose įvyko A. L. Tautinės Sąjungos Daytona Beach ir apylinkės skyriaus susirinkimas.

Dalyvavo skyriaus nariai ir tautinei idėjai prijaunantieji. Susirinkimui pirmininkavo G. Lapėnas, sekretoriavo A. Kašubienė. Pranešimus padarė skyriaus pirm. V. Abraitis, sekretorius J. Miežaitis, išdėstė P. Damijonaitis ir Revizijos komisijos vardu S. Abraitienė. Susirinkime į skyriaus valdybą ir revizijos komisiją perrinkti tie patys. Pirmininkas pranešime pastebėjo, kad praėjusiais metais skyrius neruošė jokio renginio, nenorėdamas užbėgti už akių, ar konkuruoti su vietos Klubu ruošiamais renginiais, kurie visomis didesnėmis progomis buvo suruošti su vis gerėjančia programa.

Susirinkimas nutarė paremti Vilties Draugiją kitu šimtu dolerių, padidinant savo įnašą. Į Sąjungos seimą Clevelande skyriaus atstove išrinkta Stella Abraitienė.

Įdomiausia susirinkimo dalimi buvo inž. Jono Jurekūno pranešimas. Jis tuo metu su žmona Vincentina viešėjo pas V. ir S. Abraičius. Inž. J. Jurekūnas labai sklandžiai ir įdomiai apibūdino VLIKo, Tautos Fondo, ALTO ir kitų vadovaujančių organizacijų veiklą pastarųjų laiku. Dalyviai su įdomumu išklausė jo pranešimą ir statė kai kurių klausimų.

Susirinkimą užbaigus, visi dalyviai buvo S. Abraitienės pakviesti pasivašinti. Jų metu visi turėjo progos artimiau pasikalbėti ir tarpusavyje padiskutuoti ne tik veiksmų ir kitų organizacijų veiklą, bet ir apie gerokai apšalusius sodus šiais metais, bent iki šiol, šaltojoje Floridoje.

Naujais nariais į skyrių įstojo p. p. Žolynai ir p. p. Žindžiai.

CHICAGO

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 66 metų sukakties minėjimus rengia:

1. Chicago lietuvių taryba — vasario 12 d., 2 val. p. p. Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje;

2. Jaunimo centro valdyba — vasario 16 d. 7 val. vak. Jaunimo centro kavinėje;

3. Korp! Neo-Lithuania Chicago skyrius — vasario 19 d. 2 val. p. p. Lietuvių Tautiniuose Namuose.

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

Rašytojas Vytautas Alantas kalba Detroite surengtame Klaipėdos sukilimo minėjime. K. Sragausko nuotr.

KLAIPĖDOS SUKILIMO MINĖJIMAS

Klaipėdos krašto prie Lietuvos prisijungimo 61 metų sukakties minėjimas įvyko sausio 15 d. šv. Antano parapijos bažnyčioje ir salėje.

Už gyvus ir mirusius Klaipėdos krašto vaduotojus klebonas kun. Alfonsas Babonas aukojo šv. Mišias ir pasakė šiam minėjimui atitinkamą pamokslą. Mišių metu gražiai giedojo parapijos choras vadovaujamas muz. St. Sližio.

12 val. parapijos salėje Jūrų šaulių švyturio kuopos pirmininkas Br. Valiukėnas atidarė minėjimą ir programai vesti pakvietė Albertą Misiūną.

Albertas Misiūnas, po kun. A. Babono invokacijos, paprašė atsistojimu ir tylos minute pagerbti pra-

SPORTO ŽAIDYNĖS

34-sios Š. Amerikos Lietuvių sporto žaidynės įvyks balandžio 28-29 d.d., Toronte, Ont. žaidynės vykdo ŠALFAS S-gos Kanados Sporto Apygarda, talkininkaujant Toronto LSK Vyčio ir PPSK Aušros sporto klubams, per specialiai sudarytą organizacinį komitetą. Žaidynių programoje bus 1984 m. Š. A. Lietuvių krepšinio, tinklinio, šachmatų ir stalo teniso pirmenybės.

Preliminarinė registracija visoms varžyboms privalo būti atlikta iki š. m. kovo 1 d., šiuo adresu: Rimvydas Sonda, 158 Howard Park Ave., Toronto, Ont. M6R 1V6. Tel. (416) 769-0671.

Pagal preliminarinės registracijos davinius bus nustatyta galutinės visų varžybų programos ir paskelbta galutinės dalyvių registracijos data.

Dalyvavimas žaidynėse yra atviras visiems Š. Amerikos lietuvių sporto vienetams, komandoms ir individams atlikusiems metinę 1984 m. registraciją ŠALFAS S-je.

eitais metais mirusius sukilimo dalyvius Juozą Augaitį ir Petrą Bliūdžių.

Kristina Daugvydienė ir Danutė Petrauskienė Klaipėdos krašto vaduotojams Jonui Mikalavičiui ir Stasiui Šimoliūnui prisegė po gėlę. Taip pat gėlės buvo prisegtos: kun. Alf. Babonui, paskaitininkui Vytautui Alantui, jo žmonai Irenai, meninės dalies vadovui muz. St. Sližiui, jo kvarteto dainininkėms: B. Januškienei, Č. Plūrienei, N. Sližienei ir A. Tamulionienei, kuopos pirmininkui Br. Valiukėnui ir salę papuošusiam Klaipėdos miesto herbu, Mykolui Abariui.

Vytautas Alantas savo paskaitoje smulkmeniškai papasakojo apie Klaipėdos kraštą ir Mažąją Lietuvą.

Po pertraukos į sceną įžengė muz. St. Sližio vadovaujamas moterų kvartetas. Publika juos pasitiko plojimais.

Kuopos pirmininkas Br. Valiukėnas padėkojo visiems prie šio paminėjimo pravedimo prisidėjusiems, paminėdamas pavardėmis, padėkojo kuopos moterų sekcijos vadovei Angelei Buksnienei ir jos pagalbininkėms Sofijai Sirutienei ir Stefanijai Paulikienei už užkandžių paruošimą ir svečiams už gausų atsilankymą. Sugiedojome Lietuvos himną ir juo buvo baigtas minėjimas.

Minėjimą p a t u r t i n o skautininko Algirdo Vaitiekaičio paruošta parodėlė. Ši parodėlė buvo dalis įdomios Tėvynės pažinimo parodos, suruoštos "Aušros" jubiliejinyje skautų stovykloje, Kanadoje 1983 m.

Parodėlė sudaryta iš fotografijų vienetų ir išdėstytų knygų, žurnalų ir laikraščių. Parodėlė buvo turtinga, skoningai išdėstyta ir darė gražų vaizdą.

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Vasario 16 minėjimas įvyks vasario 12 d. tokia tvarka: 10:30 val. mišios

Lietuvos intencija visose lietuvių parapijų bažnyčiose. Minėjimas - akademija 12:30 Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros centre. Vasario 16 proga piniginiš vajus pradėtas sausio 15 d. tęsis iki vasario mėn. pabaigos. Minėjime kalbą pasakys Jonas Kreivėnas. Meninę dalį atliks R. Kaspučio vadovaujamas parapijos choras.

PHILADELPHIA

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

Philadelphijoje Vasario 16-tos minėjimas įvyks sekmadienį, vasario 19 d., 2 val. p. p., Lietuvių Namuose (Lithuanian Music Hall), 2715 E. Allegheny Avenue. Lietuviškai kalbą pasakys LB Kultūros Tarybos pirmininkė Ingrida Bublienė, o angliškai kalbės žurnalistas Warren Rogers iš Washingtono. Žurnalistas Rogers yra pirmas amerikietis didžioje Amerikos spaudoje išdrįsęs kelti OSI įstaiigos kolaboravimą su KGB rytų Europos imigrantų bylose.

Meninėje dalyje pirmą kartą Philadelphia lietuviams pasirodys sol. Guoda Puzinauskaitė, Curtis Institute of Music stipendininkė, besiruošiant magistro laipsniui balso lavinimo srityje. Taip pat debiutuos Philadelphia vyrų sektetas, kuriam vadovauja Vytautas Maciūnas. Šoks tautinių šokių grupės — Aušrinė ir Vakarinė, kurioms vadovauja Eimutis Radžius ir Kazys Razgaitis. Programą praves jaunosios kartos veiklės atstovai Vytautas ir Laima Bagdonavičiai. Minėjimo metu bus renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalams atsižvelgiant į aukotojo valią.

Minėjimo išvakarėse šeštadienį, vasario 18 d., 7:30 val. vak. klasikinės muzikos radijo stotis WFLN-FM (95.7) duos pusės valandos kultūrinę programą apie Lietuvą, kurią paruošė LB Visuomeninių Reikalų Tarybos narys Edvardas Meilus. Jau septynioliktį metą iš eilės šį WFLN stoties n emokamą pusvalandį išrūpina LB apylinkės valdyba. Klausytojai labai prašomi parašyti stočiai padėkos laiškučius šiuo adresu: WFLN Radio Station, 8200 Ridge Ave., Philadelphia, Pa. 19128. (tg)

MANUFACTURING SUPERVISOR

Large Central California Company seeks a highly aggressive professional to manage production of SCREEN PRINTED products and Department Staff. Excellent managerial skills, required. Outstanding benefits including profit sharing plans. Salary negotiable. Also needed,

PAINT TECHNICIAN
ART DIRECTOR

Send resume to

SCREEN PRINT, INC.

1379 N. RABE
FRESNO, CA. 93727

**OPPORTUNITY FOR
REGISTERED NURSES**
FOR ICU & CCU, FOR ALL SHIFTS
To work and live in a small congenial community. Positions available in new coronary care unit of 41 bed hospital in Northern Wisconsin. Experience preferred. Good starting salary and fringe benefits. For information & application contact Dorothy Ortmann, D.O.N., HAYWARD AREA MEMORIAL HOSPITAL, Route 3, Box 3999, Hayward, WIS. 54843. 715-634-8911. (1-7)

REGISTERED PHYSICAL THERAPISTS

Staff position with private non-profit comprehensive out patient rehab center. Wide variety of patients. Facility located in Lafayette, La. Candidate must be graduate of approved school of Physical Therapy. Licensed or eligible to be licensed by the state of La. Excellent salary and benefits. Qualified applicants send resume to: Mrs. SHIRLEY DICKIE, Executive Director.

SOUTHWEST LOUISIANA REHABILITATION CENTER

P. O. BOX 4923
LAFAYETTE, LA. 70502 (2-11)

Opportunity for OR MANAGER

to work and live in a small congenial community and a 35 bed Acute care hospital. Excellent opportunity for RN with clinical background and demonstrated ability to supervise a professional staff. Salary commensurate with experience and ability. Liberal personnel policies and fringe benefits.

For information contact:
DIRECTOR OF PERSONNEL
NAVAPACHE HOSPITAL
Routh 2, Box 9720,
Show Low, Arizona 85901
1-602-537-4375

Owner Operators

Fleet Operator

Sewell Motor Express Inc. Gen. Commodities Carrier needs owner operators with slats, vans & reefers for 48 state operation. Trip advances, terminal pay, permits furnished for long term lease. Charleston 304-755-0078 or 1-800-247-0987

LETTERPRESS OPERATOR

To work & live in congenial community. For Colo. Springs, Co. high quality, non-union commercial print shop. Full Time. Excellent benefits. Job Exp. Only. 12"x18" Kluge or equiv. Hot foil stamping, embossing, numbering, die cutting—no linotype. Steady work, fringe benefit.

MONARCH PRINTING

4719 FLINTRIDGE
COLORADO SPRINGS, CO. 80907
303-598-5811 (3-4)

OWNER-OPERATORS

FLAT BED TRUCKS Wanted To haul steel to northwest & California with return lumber loads to Great Lakes area. Must have nylon straps & full tarps to protect lumber. For details, phone 800-541-4213, Bob Wilson, System Transport, Spokane, Washington.

WANTED JOURNEYMEN

MOLD/TOOL MAKER

FOR PLASTIC MOLDS
MUST BE EXPERIENCED IN EDM
AND/OR FORM GRINDING

DESIGNER

EXPERIENCED IN PLASTIC
INJECTION MOLDS
GOOD HOURLY RATE AND
FRINGES

HAMILTON MOLD

& MACHINE, INC.

25016 LAKELAND BLVD.
216-732-8200
EUCLID, OHIO 44132
EXIT OFF 90
BABBITT EXIT OFF 90 (4-10)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED

NURSE To work & Live In A Small Congenial Community In A 140 Bed Acute Care Hospital. ICU CCU Head Nurse; SKI UTAH And work in a brand new 10 bed unit of a beautiful new facility. 10-15 years experience, prefer management experience. Immediate opening. Call or send resume to PIONEER VALLEY HOSPITAL, P. O. Box 31841, West Valley City, Utah 84131-0841. (801) 768-9061, ext. 135. (3-7)

WANTED JOURNEYMEN

OR

1ST CLASS SKILLED

MOLD MAKERS — Move to Traverse City. Position open for journeymen mold maker or equivalent, with minimum of 5 years experience in all phases of plastic injection mold making. Please call 616-947-6758. (4-6)

OPPORTUNITY FOR PHYSICAL THERAPIST

Full time staff position available immediately in rehabilitation service department in 174 bed acute care facility offering orthopedic services. Progressive department with latest equipment (Cybex & Fittion). New graduates welcome. Salary and benefits competitive. Apply Personnel Dept., PAWATING HOSPITAL, 31 N. St. Joseph, Niles, Mich. 49120, phone 616-683-3510. EOE. (3-16)

CLEVELANDO PARENGIMAI

- VASARIO 5 D. Žalgirio šaulių kuopos narių susirinkimas Lietuvių namuose.
- VASARIO 11 D. Lietuvos laisvės vigilija. Rengia: Dievo Motinos parapija.
- VASARIO 12 D. — Vasario 16-sios minėjimas. Ruošia Amerikos Lietuvių Taryba.
- VASARIO 25 D. — Užgavėnių blynų balius — rengia Pilėnų tunto tėvų komitetas.
- KOVO 3 D. Šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktis — šeštadienį, 6:30 v. v. VIGILIJA Dievo Motinos šventovėje.
- KOVO 4 D., sekmadienį, 10 v. r. — Iškilmingos šv. Mišios Dievo Motinos šventovėje.
- KOVO 4 D., 12 val. šv. Jurgio parapijos salėje šv. Kazimiero 500 metų mirties minėjimas.
- KOVO 9-10 D. Čiurlionio ansamblio 45 metų sukaktis. Akademija-koncertas.
- KOVO 11 D. 4 val. Dievo Motinos parapijos auditorijoje Grandinėlės sutiktuvės - koncertas ir video filmas iš Romos. Rengia Dievo Motinos parapija.
- KOVO 11 D. Lietuvių Namų akcininkų ir Klubu narių metinis susirinkimas.
- KOVO 18 D., 12 val. šv. Jurgio parapijos salėje Tiktinės Lietuvos ir Lietuvos kalinių popietė.
- KOVO 25 D. — Kaziuko mugė, Dievo Motinos parapijos salėje. Rengia Neringos, Klai-pėdos ir Pilėnų tantai.
- BALANDŽIO 8 D. 4 val. popiet sol. Aldonos Stempužienės koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia: Dievo Motinos parapija.
- BALANDŽIA 15 D. 4 v. p. p. JAV LB CLEVELANDO apylinkės metinis susirinkimas.
- BALANDŽIO 22 d., 6 val. rytą Prisikėlimo mišios ir po jų šv. Jurgio parapijos salėje Prisikėlimo agapė.
- BALANDŽIO 29 D., 12 val. šv. Jurgio parapijos salėje šv. Jurgio šventė ir metiniai padėkos pietūs — Vėlykų stalas.
- GEGUŽĖS 5 D. Grandinėlės balius Slovėnų auditorijoje.
- GEGUŽĖS 6 D. — Šv. Jurgio iškilminga sueiga, Cle-

Clevelando mero George V. Voinovch asmeniškąs kreipimasis

Clevelando miesto meras George V. Voinovich.

Mieli mano draugai lietuviai:

Vasario 7 dieną jūs balsuosite dėl Issue 1 siūlančią pusę procento algų taksų pakėlimą.

Tautybių balsuotojai — ir ypatingai lietuvių kilmės — tradiciniai yra įrodę kokią didelę svarbą jie skiria gerai organizuoti, tvarkingai ir reaguojančiai vadovybei.

Jūs žinote, kokią tiesioginę įtaką turi geri miesto patarnavimai jūsų namų verčiai ir apylinkės stiprumui.

Laimėjimas Issue 1 padės pagerinti gyvastingumą apylinkėje ir namų vertę rinkoje.

Jūs tikriausiai žinote mano serbų-slovėnų kilmę. Aš primenu tai, kadangi ji turi reputaciją tautinio užnugario, kuris rūpestingai tvarko visus savo reikalus. Naudodamas taupumą ir balansavimą, kurį jūs rasite daugumoje tautybių šeimų, mano administracija spaudė, taupė ir balansavo. Mes daliname centus ir tempėme kiekvieną dolerį tiek, kiek buvo įmanoma.

Mes sumažiname išlaidas per praėjusius keturius metus, nuimdami 437 tarnautojus nuo miesto algų, žymiai sumažindami ligos dienas ir nukirsdami viršvalandžius daugiau negu 50%. Mes padarėme viską, kas buvo mūsų

galioje, kad nereikėtų kreiptis į balsuotojus taksų pakėlimui.

Kaip jūs žinote, mūsų miestas buvo paliestas didžiausios recesijos nuo didžiosios represijos 1930 metų, kurią daugelis mūsų prisimena. Clevelandas vis dar nėra dalis prasidedančio atsigaivimo, kurį ekonomistai mato kitose krašto dalyse.

Didelis nedarbas, fabrių uždarymas, sutrumpintos darbo savaitės ir algų sumažinimas, bendrumoje kritiškai sumažino algų taksus, kuriuos gauna miestas.

Pajamos, kurių mes tikėjome, nebuvo gautos. Algų mokesčių taksų įplaukos už 1983 m., pav. krito apie 15% žemiau ką mes buvome pramatę.

Ir bedarbių skaičius Clevelande pasilieka nepaprastai aukštas: 15.4% palyginus su 8.4% krašte.

Mes žiūrime dabar į 17 milijonų deficitą. Tokio dydžio deficitas reiškia rimtą sumažinimą aukšto lygio patarnavimų, kurie jums turėtų priklausyti. Tarp kitų dalykų, tai reikėtų mažiau policininkų, mažiau ugniagesių ir mažiau greitosios pagalbos tarnautojų.

Visas progresas kuri mes pasiekėme... Visa energijos jėga kurią mes išvystėme, nukentėtų. Su Clevelando tautybių bendruomenių pagalba, mes neleisime, kad tai atsitiktų.

Aš noriu stipriai pabrėžti labai svarbų tašką — svarbų daugeliui iš jūsų, kurie gaunate Social Security pensijas.

Jums nereikės mokėti nė vieno cento šių taksų.

Tiktai tie, kurie gauna algas teturės mokėti. Aš galvoju, kad tai yra tik teisinga, kadangi tie, kurie gyvena iš Social Security pensijos, turi užtenkamai rūpesčių, kad suvestų galą su galu kaip dabar yra.

Nors gyvenantieji iš Social Security neturės mokėti šių taksų, aš noriu užtikrinti jus, kad jūs pasinaudosite aukšto lygio patarnavimu, kurį taksų pakėlimai užtikrins.

Vasario 7 yra laikas apsisprendimui.

Jei Issues 1 nelaimės, mes turėsime mažiau policijos, mažiau ugniagesių ir mažiau greitosios pagalbos apsargos. Kiti miesto patarnavimai sumažinti.

Didžiosios tautinės organizacijos entuziastingai remia Issue 1. Ar jūs seksite šį rėmimą, kai balsuosite vasario 7 d.?

Atiduokite balsą už save, savo šeimą, savo apylinkę ir besitęsiantį augimą jūsų miesto, balsuodami "YES" už Issue 1.

Aš dėkoju Jums už jūsų talką ir supratimą.

Nuoširdžiai

George V. Voinovich
Mayor

This message is sponsored by The Committee for a Better Cleveland. Joseph A. Kocub, Co-Chairman, 4501 Cullen Dr., Cleveland, Ohio 44105.

velando Lietuvių Namuose. Rengia Pilėnų tuntas.

• GEGUŽĖS 12-13 DIENOMIS Clevelando Ateitininkijos tradicinė-metinė šeimos šventė, Dievo Motinos parapijos patalpose.

• Gegužės 19-20 vyr. skaučių Židinio parengimas.

• GEGUŽĖS 20 D. 11:30 val. rytą šv. Jurgio salėje metinis parapijos susirinkimas ir tarybos narių rinkimai.

• GEGUŽĖS 26-27 D. Clevelande Lietuvių Namuose Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Seimas, banketas ir Vilties draugijos narių suvažiavimas.

• BIRŽELIO 2 D. Abiturientų balius. Ruošia LB Oh. Apygarda.

• BIRŽELIO 2 — Šv. Kazimiero Lit. mokyklos linksma-vakaris.

• BIRŽELIO 3 — Šv. Kazimiero Lit. mokyklos mokslo metų užbaigimas.

• BIRŽELIO 10 D. 11:30 val. priešpiet spaudos atgavimo 80 m. sukakties minėjimas Šv. Jurgio parapijos salėje.

• LIEPOS 29 D. Žalgirio šaulių kuopos tradicinė gegužinė spaudai paremti.

• RUGPIŪČIO 24-26 D.D. — Neringos ir Pilėnų tuntų savaitgalio stovykla, Camp Wandlee, Pelee Island, Ontario

• RUGSĖJO 9 D. Šilinės šventė, 10:30 val. šv. Jurgio bažnyčioje iškilmingos šv. mišios, procesija į Marijos gro-tą ir Tautos šventės paminėjimas.

• RUGSĖJO 22 D. Vasarą palydint Neringos skaučių tunto balius.

• RUGSĖJO 29 d. 6:30 val. vak. šv. Jurgio parapijos metinis balius ir šokiai parapijos salėje.

• SPALIO 6 D. Žalgirio šaulių kuopos rudens parengimas Lietuvių namuose.

• SPALIO 6-7 d. šv. Jurgio parapijos Eucharistinės pamal-

dos (40 val. atlydai).

• Lapkričio 3-4 D. L.S.S. Skautininkų skyriaus suvažiavimas.

• LAPKRIČIO 11 D. 11:30 val. priešpiet parapijos salėje tradicinės šv. Jurgio parapijos festivalis. Pabaiga 4 val. popiet.

• GRUODŽIO 24 D., pirmadienį, 9:30 val. vak. šv. Jurgio parapijos bendros Kūčios parapijos salėje.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

AMBER STUDIOS, Inc.

505 East 185 Street,

CLEVELAND, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

Galerija atidaryta kiekvieną dieną, išskyrus trečiadienius

Klaipėdos sukilimo minėjimo programos atlikėjai: A. Kasulaitis, G. Karsokienė ir N. Braziulienė.

KLAIPĖDOS SUKILIMO MINĖJIMAS

Sausio 22 d. žalgirio šaulių kuopa, pasikvietus LKVS "Ramovė" Clevelando skyrių ir birutininkes, suruošė Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimą, kuris prasidėjo 10 val. ryto Dievo Motinos parapijos šventovėje pamaldomis už žuvusius ir mirusius Klaipėdos krašto atvadavimo dalyvius ir 4 val. po pietų, Lietuvos namų salėje su paskaita menine dalim ir kavute.

Kuopos pirmininkas St. Butrimas atidarė minėjimą ir minutės atsistojimu buvo pagerbti mirę Klaipėdos krašto atvadavimo dalyviai ir iškviesti dar Clevelande gyveną gyvieji D. Mašiotas, J. Bartuška ir J. Lozoraitis, kuriems birutininkių pirm. Jadvyga Budrienė

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel: (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

S. Butrimas ir J. Budrienė Klaipėdos sukilimo minėjime Clevelande. J. Velykio nuotr.

prisegė po gėlę ir palinkėjo laimingo gyvenimo. Dėl amžiaus ar sveikatos į minėjimą negalėjus atvykti J. Bartuškai ir Kaziui Mažonui, Kazio Mažono sveikinius ir linkėjimus gražiai perdavė J. Budrienė.

Po to vyko paskaita ir meninė dalis. Clevelando lietuvių visuomenei gerai žinomas paskaitininkas — Algis Kasulaitis savo paskaitoje labai gražiai perdavė Klaipėdos krašto išvadavimą, jo dalyvių ir krašto svarbą.

Po paskaitos vyko meninė dalis, kurią pravedė kuopos kultūrinių reikalų vadovas H. Belzinskas į sceną pakviesdamas muz. G. Karsokienę, kuri padėklamavo porą eilėraščių ir paskambino pianinu M. K. Čiurlionio — Preludą ir Nokturną. Po to scenoje pasirodė sol. Nora Braziulienė ir, akompanuojant G. Karsokienę, padainavo Kur bakūžė samanota — St. Šimkaus, Mano gimtinė — A. Kačanausko ir Nuplaskok — muzika Tallat-Kelpšos, žodžiai B. Augino.

Meninei daliai pasibaigus, kuopos pirm. St. Butrimas padėkojo Algiui Kasulaičiui už gražią ir turiningą kalbą, solistei Norai Braziulienei ir pianistei G. Karsokienę, kurios programą atliko neimdamos jokio honoraro ir visiems kitiems, kurie dar-

bu ar auka prisidėjo prie taip gražiai pavykusio minėjimo, o birutininkių pirm. Jadvyga Budrienė prisegė jiems po gėlę.

Po programos prie kavutės, kurią paruošė žalgirietės E. Šarkauskienė ir Marta Tijūnelienė, publika tęsė asmeniškų pokalbių ir diskusijas. Minėjimas praėjo labai gražiai.

E. Prancuskas

ATITAIŠYMAS

Straipsnyje "Lietuviškų žemių praradimas" yra pora klaidelių.

Atspausdinta: "Pereito šimtmečio gale ir šio šimtmečio pradžioje, lietuviškomis žemėmis buvo laikoma: Vilniaus, Kauno ir Suvalkų gubernijų pakraščiai, taip

pat Vilnius, Kaunas ir Gardinas buvo gerojai nutautę, tačiau įėjo į Lietuvos sąvoką".

Turėtų būti: "Pereito šimtmečio gale ir šio šimtmečio pradžioje, lietuviškomis žemėmis buvo laikoma: Vilniaus, Kauno ir Suvalkų gubernijos, taip pat dalis Gardino gubernijos. Žinoma šių gubernijų pakraščiai, taip pat Vilnius, Kaunas ir Gardinas buvo gerojai nutautę, tačiau įėjo į Lietuvos sąvoką".

Be to, smulkesnė klaidelė. Atspausdinta: "Vytauto laikų Lietuvos, lietuviški plotai užėmė — 105.1000 kv. km."

Turėtų būti: "Vytauto laikų Lietuvos, lietuviški plotai užėmė — 105.100 kv. km."

Dalis publikos Clevelande suruoštame Klaipėdos sukilimo minėjime.

J. Velykio nuotr.

Superior Savings

ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS**

ČEKIŲ SĄSKAITĄ

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

**PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI
ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS**

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,

šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

Clevelando miesto meras
George V. Voinovich.

MERAS PRAŠO JUSŲ PAGALBOS

Antradienį, vasario 7, Clevelando miesto gyventojai turės pasisakyti, ar jie nori, kad mieste dirbančiųjų žmonių algos būtų apdėtos papildomu 1/2% pajamų mokesčiu.

Visų mieste dirbančiųjų algos jau yra apdėtos 2% pajamų mokesčiu. Per šį balsavimą pajamų mokeskis bus pakeltas iš 2% į 2 1/2%, jeigu balsuotojų dauguma pritars. Šis mero George Voinovich pasiūlymas baslavimo lape bus at-

ALT Clevelando skyriaus valdyba. Iš kairės: B. Nainys, B. Pautienienė, A. Mackuvienė, pirm. A. Pautienis, O. Jokūbaitienė, V. Puškorius. Trūksta T. Juodvalkio. J. Velykio nuotr.

žymėtas pirmuoju numeriu — ISSUE 1. Meras prašo jus balsuoti YES už ISSUE 1.

Kodėl?

1. Gyventojams bus suteiktas geresnis patarnavimas ir saugumas.
2. Policijai ir greitajai pagalbai bei ugniagesiams bus nupirkta naujų ir moderniškesnių priemonių.
3. Bus taisomos ir švariai užlaikomos gatvės.
4. Bus atremontuotos jaunimui žaidimo aikštės.
5. Bus sudarytas \$5,000,-000 rezervas papildomiems pagerinimams.

Kas pajamų mokesį mokės?

Pirmiausia labai svarbu pabrėžti, kad šio mokesčio nemoka ir nemokės asmenys gaunantieji Social Security ir darboviečių pensijas ir asmenys gaunantieji

nedarbo ar invalidumo pašalpas. Šis mokestis neuždedamas ant namų savininkų, nes jis neturi nieko bendra su bet kokia nuosavybe.

MOKESTĮ MOKĖS visi, kurie Clevelando mieste dirba ir gauna atlyginimą. Mokestį mokės miesto ribose esančios įmonės, įstaigos ir profesionalai — gydytojai, advokatai ir t.t. Asmenys, kurie gyvena priemiesčiuose, bet dirba Clevelande, taip pat privalo mokėti miestui šį pajamų mokesį.

Meras Voinovičius, rūpindamasis miesto gerove ir ateitimi, prašo jus antradienį, vasario 7 dieną balsuoti už ISSUE 1 — už pajamų mokesčio pakėlimą.

(Šį pranešimą paruošė — Miesto gerovės tautybių komitetas).

• Vasario 16-sios minėjimas Clevelande įvyks sekmadienį, š. m. vasario mėn. 12 d. su pamaldomis abiejuose lietuvių parapijų bažnyčioje ir minėjimu Dievo Motinos parapijos salėje 4 v. po pietų.

Kalbas pasakys JAV Aplinkos Environmental Protection Agency — Vidurio Vakarų Apygardos administratorius inž. Valdas Adamkus ir JAV Kongreso narys Dennis E. Eckart (D-Ohio—11). Meninę dalį atliks solistė Rūta Pakštaitė iš Chicago.

Minėjimą rengia ALT Clevelando skyrius drauge su LB Clevelando apylinke.

ALT CLEVELANDO SKYRIAUS PAREIGONAI

Gruodžio mėn. išrinkta Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus valdyba pareigomis pasiskirstė sekančiai: pirm. — Algimantas Pautienis, 1-ma vicepirm. — Ona Jokūbaitienė, vicepirm. — Anastazija Mackuvienė, išd. — Bronius Nainys, prokotojų sekr. — Vytautas Puškorius, išdo sekr. — Beatričė Pautienienė,

politinis koordinatorius su tautybėmis — Tauris Juodvalkis.

Skyriaus atstovu ALT taryboje — A. Pautienis.

Atstovai Clevelando Baltiečių Komitete: Linas Jokūbaitis, T. Juodvalkis, B. Nainys, B. Pautienienė, A. Pautienis ir V. Puškorius.

PASKUTINĖ TĖVYNĖS GARSŲ RADIO PROGRAMA WJW AM 850 STOTYJE

Vedėjo Juozo Stempužio
žodis klausytojams

Amerikos radijas yra ne daugelio galingų žmonių nuosavybėje, nors pagal krašto konstituciją oro bangos priklauso visiems piliečiams. Tų galingųjų savininkų nesimato radijo stotijų įstaigose; kartais net negalima sužinoti, kas yra savininkai. Stoties visas operacijas tvarko savininkų pasamdytas generalinis menedžeris.

Pirmadienį, sausio 16 buvau pakviestas į šios stoties administracijos įstaigą ir man buvo pranešta, kad stotis nutraukia lietuvių programą, nes mes trukdome stoties nuolatiniams klausytojams pastoviai sekti jų programas, sporto žaidynes ir t.t. Nuo to laiko, kai stotis lietuviškas transliacijas pradėjo pertraukti futbolo žaidynėmis, jutau, kad tokio sprendimo diena gali ateiti.

Mes pradėjome transliuoti šioje stotyje 1981 metais gruodžio mėnesį. Šiandien yra paskutinioji Tėvynės Garsų programa šioje radijo stotyje.

Amerikos lietuvių veikėjas, didelis lietuviškojo radijo rėmėjas, a. a. Pijus Žiūrys kartą yra pasakęs, kad lietuviškos radijo valandėlės yra našlaitės. Iš tikrųjų jos yra tokios. Radijo valandėlės gyvena nuolatiniame našlaitės komplekse — našlaitei visi nori padėti, bet niekas nenori jos turėti.

Nežiūrint visų nūdienių sunkumų, mes lietuviškų radijo transliacijų nenutrauksime. Kitą sekmadienį radijo programos nebus, bet pradėdant vasario mėnesio pirmuoju sekmadieniu, t. y. vasario 5 Tėvynės Garsų radijas bus girdimas per WERE radijo stotį AM banga 1300. Lietuviška programa bus transliuojama iš tos stoties kiekvieną sekmadienį nuo 7 iki 8 valandos ryto. Stotis yra labai stipri, jos bangos siekia apie šimto mylių diametru. Lietuviškas žodis ir gimtoji daina nenutils, kol mes nuoširdžiai ir jungtinėmis jėgomis dirbsime lietuvių išlaikymo darbą.

Vasario 5, sekmadienį, 7 val. ryto klausykitės Tėvynės Garsų transliacijos naujojo stoty WERE, AM banga 1300.

NAUJA RAMOVĖS SKYRIAUS VALDYBA

Sausio 21 d. LKVS "Ramovė" Clevelando skyriaus metiniame narių susirinkime išrinkta nauja skyriaus valdyba, pasiskirstė pareigomis sekančiai: Vytautas Janušis — pirmininkas, Tauris Juodvalkis — vicepirm., Ignas Stankus — sekretorius, Juozas Šlapelis — išdininkas, Feliksas Navickas — parengimų vadovas.

Skyriaus pirmininko adresas: Vytautas Janušis 17706 Crestland Rd., Cleveland, Ohio 44119, telef. (216)481-4199.

• Žalgirio šaulių kuopos metinis narių susirinkimas įvyks vasario 5 d., 4 val. po pietų Lietuvių namuose.

Nariai prašomi susirinkime gausiai dalyvauti. Turintys uniformas, susirinkime dalyvauja uniformuoti.

VASARIO 16-TOJI DAYTONE

Vasario šešioliktoji Dayton, Ohio bus minima vasario 19 d. Pamaldose ir minėjime dalyvaus Clevelando skautų vokalinis vienetas "Budėk", vadovaujamas A. Bielskaus.

Minėjimas prasidės parapijos salėje 1:30 val. p. p. Rengia Lietuvių kultūrinis komitetas, kuriam vadovauja Elinor Sluzas.

Paskaitą skaitys Marija Smilgaitė iš Chicago.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA

Nuo vasario 5 dienos girdima sekmadieniais nuo 7 val. iki 8 val. ryto per WERE radijo stotį, AM banga 1300.

Kviečiame klausytis lietuviškos muzikos, keliaujančio mikrofono reportažų, pasaulinių žinių ir Clevelando kronikos.

News & Talk
WERE 1300
AM

Packages To
Poland
Express Delivery
Only 50c per Pound
21 lbs. max.
Shipments Every Week
Largest Dealer in Ohio
Since 1967
**POLISH IMPORT
CENTER**
6301 Fleet Ave.
429-1010

DIRVA

• **Eugenijaus Kriaučeliūno vardo jaunimo premija** 1000 dol. sausio 20 d. paskirta Gintei Damušytei, dirbančiai Lietuvių Informacijos Centre New Yorke, už jos plačią informaciją amerikiečių ir lietuvių spaudoje, už paskaitas skaitytas universitetuose ir įvairiuose susirinkimuose ir už dalyvavimą amerikiečių valdžios pareigūnų simpoziumuose ir informaciniuose susirinkimuose, ypač daug informuojančiai apie medžiagą iš "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos".

Šį kartą buvo paskirta antra premija — 500 dol. Violetai Abariūtei, gyve-

nančiai Detroite, už sėkmingą organizavimą ir pravedimą septintojo Lietuvių Jaunimo kongreso.

• **Draugo 33-jo romano premija** sausio 22 d. paskirta rašytojai Alei Rūtai-Arbienei, Santa Monikoje, Ca., už romaną "Pirmieji svetur". Premijos mecenatė Jadvyga Pupelienė.

• **Amerikos Lietuvių Taryba** buvo paskelbusi lituanistinių mokyklų rašinių konkursą. Paskirta tema: "Kodėl aš turiu mylėti Dievą, tėvus ir Lietuvą". Konkursą pravedė LB švietimo taryba, Laimėjo Marquette Parko lit. mokyklos moki-

niai M. Polikaitis, E. Tuskenytė, J. Jankauskaitė, V. Vėžytė ir J. Urbaitė, Dariaus-Girėno mokyklos mokinė D. Vilutytė, St. Peterburgo mokyklos mokiniai A. Bobelytė, N. Bucelevičiūtė ir K. Kadis, Los Angeles mokinys T. Radvenis. Mecenatas buvo kun. J. Prunskis.

PARAMA DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis rėmė šie skaitytojai:

Ig. Simonaitis, Bloomfield 3.00
S. Jokubauskas, Palos Park 10.00
Dr. A. Butkus, Cleveland 16.00
V. Labanauskas, Twisp. 10.00
J. Reedy, Elizabeth 8.00
V. Petrauskas, Chicago .. 3.00
V. Grauzinis, Chicago .. 3.00
V. Misiūnas, Elizabeth .. 8.00
K. Siliūnas, Flushing 13.00
J. Žvynys, St. Petersburg 13.00
J. Juodišius, Cleveland .. 5.00
Prof. dr. kun. P. Ražaiškas, Central 33.00
P. Pagojus, Detroit 3.00
J. Daugėla, Ormond Beach 8.00
F. Andriūnas, Wyncote .. 8.00
V. Sutkus, Vokietija 83.00
J. Lapinskas, Chicago .. 8.00
S. Jurgelevičius, Dorchester 8.00
K. Aglinskas, Chicago .. 20.00
J. Bray, Seattle 3.00
J. Maurukas, Surfside .. 3.00
V. Juška, Brooks 3.00
X. Y., Detroit 3.00
K. Žilinskas, Daytona Beach 5.00
V. Morkūnas, Toronto .. 3.00
V. Gaidelis, Omaha 25.00
L. Petrikonis, Juno Beach 5.00
Chicagos Tautos Fondo Atstovybė 25.00
G. Pudymaitis, Palos Hills 3.00
R. Rūkštelė, Atlanta 1.00
A. Diškėnas, St. Pete. 8.00
T. Penikas, Woodhaven .. 3.00
B. Dundulis, Chicago .. 5.00
F. Mandeikis, Centerville 8.00
N. Reikalas, Kenosha 8.00
Ed. Stepas, Willoughby Hills 5.00
LMF Bostono skyrius .. 50.00
E. Jakulis, Willoughby .. 3.00
V. Dzenkauskas, Pompano Beach 13.00
K. Ralys, Cleveland 5.00
J. Malskis, Cleveland .. 5.00
S. Rydelis, Cleveland 8.00
P. Steikūnas, Chicago .. 3.00
Balfo Detroito skyrius .. 15.00
Dr. J. Bartkus, Chicago 33.00
A. Gverzdys, St. Vatharine 10.00
E. Ribokienė, Boston .. 5.00
J. Zugra, Cleveland 8.00
J. Augutis, Rockford 8.00
P. Kudukis, Cleveland .. 10.00
A. Vebeliūnas, Richmond Hill 10.00
R. Pažemėnas, Burlingame 20.00
J. Mikalauskas, Richmond Hill 3.00
F. Juras, Cleveland 3.00
K. Dulys, Crownsville .. 8.00
A. Pautienis, Richmond Hts. 10.00
A. Kižys, Euclid 8.00
V. Noreika, Boston 8.00
K. Širvinskis, Cleveland 3.00
Ed. Balceris, Santa Monica 13.00
G. Čapkauskienė, Kanada 8.00
W. Diehl, Wickliffe 25.00
J. Vaineikis, Chicago .. 8.00
Z. Janušienė, Livonia 3.00
V. Sirutis, Los Angeles .. 8.00
J. Jurkus, Rochester 5.00
Z. Obelenis, Cleveland .. 10.00
L. Dargis, Mequon 8.00

Br. Tarutienė, Willowick 3.00
P. B. Varkala, Anglija .. 33.00
Pr. Karalius, St. Croix .. 23.00
K. Žemeckas, Indianapolis 5.00
K. Rimas, Chicago 13.00
J. Vaičaitis, St. Petersburg 2.00
Naujų Metų sutikimo Juno Beach komitetas 20.00
Br. Michels, Sargsota 3.00
V. Vitkus, Rochester 8.00
W. Janson, Hyannis 8.00
St. Radžiūnas, Omaha .. 3.00
G. Misiūnas, Chicago 5.00
L. Puskepalaitienė, Dearborn 33.00
L. Stasiūnienė, Chicago .. 5.00
B. Šileika-Fleck, Bath .. 3.00
V. Mazoliauskas, Lake Worth 8.00
T. Palionis, Madison 25.00
Prel. J. Kučingis, Los Angeles 8.00
J. Strazdas, Sunny Hills 3.00
R. Sakienė, Glendale 3.00
L. Garbačiauskas, Stayner 6.70
Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

• **"Fausto" operos**, kurią rengia mūsų Operos vienetas, spektakliai bus šių metų gegužės mėn. 5 ir 6 dienomis. Seselėms kazimierėtiams atsisakius nuomoti Marijos mokyklos salę, Lietuvių Operą buvo priversta įieškoti patalpų kitur ir jas pagaliau surado Cicero

mieste. Tad šio pavasario "Fausto" operos pastatymas įvyks Morton East auditorijoje, 2423 Austin Blvd.

CICERO

• **LDK Birutės Draugijos** centrinis skyrius, vadovaujamas pirmininkės E. Diminskienės, pasigėrėtinai gražiai veikia. Skyriaus valdyba kooperuoja su vietos Ramovėnais. Sutelkto mės pastangomis surengė Lietuvos kariuomenės atkūrimo sukakties minėjimą lapkričio mėn. 22 d. Skyrius dažnai su savo vėliava reprezentuojasi įvairiose šventėse ir minėjimuose.

Klaipėdos krašto atvadavimo sukakties minėjime atstovavo valdybos vicepirmininkė Ivašauskienė ir neseniai įsijungusi birutinių gretas Jūratė Variakojienė. Minėjimą rengė Jūros šaulių kuopa Klaipėda. (k)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Jau praėjo 41 metai, kai Sibire žuvo mano mylimas tėvas

majoras FELIKSAS BALEIŠIS
ir šių metų vasario mėn. 10 d. suėjo vieneri metai kai mirė Detroite mano mylima motina
EUGENIJA

Kad Likimo perskirti jie vėl susirastų vienas kitą amžinybėje.

Jiems prisiminti už jų vėles bus atnašaujamos šv. Mišios Putname, šv. Marijos Nekalto Prasidėjimo seselių vienuolyno koplyčioje vasario 10 d.

Prašau gimines ir draugus prisiminti mano tėvus savo maldose ir mintyse.

Duktė
Irena Baleišytė-Alantienė
su šeima

A. A.

MARIJAI ENZINIENEI

mirus, jos dukras BIRUTĘ ABROMAITIENE, IRENĄ BALTAKIENĘ ir jų šeimas
nuoširdžiai užjaučiame

Vera Kalendrienė
Matilda ir Augustinas Kuolai
Valerija ir Viktoras Petraičiai
Juozas Yurkus

A. A.

BRONIUI ŠULAIČIUI

mirus, brolių JUOŽĄ ŠULAITĮ, jo šeimą ir aritmuosius nuoširdžiai užjaučiame

Amerikos Lietuvių Tautinės
Sąjungos Cicero Skyrius

A. A.

JUOZUI KIZEVIČIUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną KAZYTĘ ir sūnų KESTUTĮ, seserį AGUTĘ ir KAZĮ RIMUS su šeima. Lietuvoje seseris MARYTĘ, ONUTĘ, ANTOSELĘ ir brolių POVILĄ. Liūdime kartu.

O. ir J. žemaičiai

Brangiam tėvui

A. A.

JONUI VALAIČIUI

mirus, sūnui dr. JONUI VALAIČIUI, jo šeimai, giminėms bei artimiesiems reiškiame gilią užuojautą

Ada Neverauskienė
Dr. Jono Pavilionio šeima

A. A.

DR. ALGIMANTUI KURGONUI

mirus, jo žmoną FLORENTINĄ ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Dr. vet. Jokūbas Kregždė
su šeima

Janina Liaubienė